

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, če-
trtek in soboto

Liubljana, sreda 1. januarja 1936

Cena posamezni
številki Din 1'50

Z borbenostjo v novo leto!

Lani smo napisali na tem mestu, da gremo kljub vsem težkim izkušnjam in kljub vsem razočaranjem vendarle z optimizmom v novo leto, ker je v vsakem optimizmu že ustvarjajoča sila. Danes moramo te svoje besede izpolniti in postaviti, da se mora ta naš optimizem potencilati v borbenost in postati z njo naravnost istoveten. Kajti v teh dolgih povojnih letih se je izkazalo, da je pri nas upravičen samo optimizem, ki pomeni trdno voljo, da se morajo odpraviti vse napake, ki ovirajo naš gospodarski razvoj. Ne smemo se podajati lepim nadam, da bomo lepega dne kar brez borbe doživeli izboljšanje, temveč zavedati se moramo, da se bo treba tudi za najmanjšo pridobitev — in naj bi bila ta še tako v interesu vsega našega gospodarstva — trdo in težko boriti.

Cela kopa že leta in leta na škodo vse države nerešenih vprašanj dokazuje to le prejasno. Da omenimo le nekatera teh vprašanj. Kakor je trpel naš podeželski trgovec pred leti in leti od konzumov in krošnjarij, tako trpi tudi danes. Kakor so bile žive pritožbe proti industrijskim prodajalnicam, tako so žive tudi danes. In zaman je leta in leta poudarjal obrtnik, kako propada zbog vedno bolj razširjenega sušmarstva, ki je našlo široko priležatišče celo v državnih kaznilnicah. Decentralizacija uprave je še vedno le na papirju, decentralizacija socialnega zavarovanja ostaja še nadalje prazen sen in še nadalje more birokratizem nemoteno ovirati našega gospodarskega človeka. Tolikokrat grajana napake v naši upravi ostajajo kar naprej v veljavi in tudi najbolj utemeljeni protesti ostajajo brez učinka. Naše denarništvo že peto leto preživlja najtežjo stisko, katastrofa lesnega gospodarstva postaja iz leta v leto večja, naši premovalniki morejo le v omejenem obsegu proizvajati in naša knjigotiski in tiskarski obrt se že leta in leta zaman bori proti uničujočim monopolom. A še cela vrsta drugih podobnih vprašanj je, ki ne morejo doživeti svoje rešitve in v tem je oni glavni vzrok, da se ne moremo in ne moremo dokopati do blagostanja.

Vse te napake in vsi ti nerešeni problemi po ostajajo, ker se ne upošteva glas gospodarskih organizacij, ker se odgovarja na vse njih proteste in zahteve le z omalovaževanjem. V tem omalovaževanju je izvir vsega zla in temu omalovaževanju je treba napovedati brezobziren boj. Zato je naša borbenost tudi identična z delom za naše organizacije in naš tisk. Naše organizacije se morajo uveljaviti v našem javnem življenju in naš tisk mora biti slišen v vsej javnosti, ker je v tem pogoj napredka našega gospodarstva.

Če smo se doslej zanašali, da bo sama od sebe zmagala uvidenost in da se bodo vsaj čisto očitne napake odpravile, se moramo v bodoče zavedati, da se prav nič ne bo zboljšalo, če ne bomo izboljšanje naravnost izsilili. Naša kritika slabih stvari se mora zato še stopnjevati in biti mora poleg tega tako intenzivna, da bo prodrila na prav vsa mesta. Saj bi bilo preneumno, če bi kar leto za letom triumfiral napake nad vsemi protesti gospodarskih slojevi. Kar je slabo, mora pasti in pasti mora tudi tisti, ki ohranja to slabo pri življenju! V tem pogledu pač ne more in ne sme biti nobenih kompromisov.

Naloga gospodarskih stanov v novem letu je s tem jasno in določno postavljena. Svoje največjo skrb morajo posvetiti vsi gospodarski stanov svojim organizacijam, strokovnim ko stanovskim, vsem tem pa dati v dobro razvitem stanovskem tisku krepko oporo, da bo vsak protest gospodarskih stanov in vsaka njih zahteva vedno podprta od veljavnih organizacij in od vplivnega tiska. Delo za lastne organizacije je v sedanjih razmerah edina pot k izboljšanju gospodarstva, ker drugače bo še dalje hodila naša državna, gospodarska politika po napačnih potih.

In še nekaj je nujno potrebno! Vse gospodarske stanove mora združevati popolna solidarnost, da bodo vedno drug drugega podpirali in vsa morebitna nasprotja sami med seboj na prijateljski in s tem tudi uspešen način uredili. Samo neznatna razcepljenost med gospodarskimi stanovi — in že morejo biti brezuspešni vsi napori za izboljšanje gospodarskega življenja. Zato morajo tvoriti gospodarski stanovi vedno enotno in docela strnjeno fronto,

zato se mora industrialec prav tako boriti za interese trgovca in obrtnika, kakor bo sta podpirala trgovca in obrtnika industrialec v njegovih stremeljenjih. A tudi interes naše agrarne proizvodnje bo v solidarnosti vseh gospodarskih stanov vse drugače zavarovan, kakor pa je danes v lovu za mandati. Izkušnje s kmečko zaščito dokazujejo to le prejasno.

V delu za svoje organizacije naj se predvsem izkaže borbenost gospodarskih sta-

nov, ker šele na podlagi tega dela bo ta borbenost tudi dosegla prave učinke. In te mora doseči, če hočemo, da doživimo izboljšanje in da bo tudi naša dežela deležna onega blagostanja, ki bi ga morala po svojih naravnih zakladih, po delavnosti in varčnosti svojega prebivalstva že davno doživeti.

To je program naše borbenosti in v tem znaku stopamo z borbenostjo v novo leto!

„Trgovski list“ v novem letu Iz razgovora s predsednikom Zbornice za TOI Ivanom Jelačinom

Z novim letom preide »Trgovski list« v last posebnega konzorcija, ki ga sestavljajo zastopniki naših prvih trgovskih in gospodarskih organizacij. Predsednik novega konzorcija je zbornični predsednik Ivan Jelačin, ki ima tudi glavno zaslugo, da se je ta konzorcij ustanovil in s tem tudi rešil »Trgovski list«, kar moremo sedaj tudi odkrito priznati.

»Trgovski list« bo sedaj, ko je čisto last trgovstva in gospodarskih organizacij, mogel še uspešneje opravljati svojo nalogo, ki ostane slej ko prej v glavnem neizpremenjena, da se namreč z vso vztrajnostjo, odločnostjo in neodoljivostjo bori za pravice in napredek slovenskega in s tem tudi vsega jugoslovanskega gospodarstva.

Ob izpremembi lastništva pa je potrebno, da tudi konkretno izpregovorimo o programu in smernicah »Trgovskega lista« in mislimo, da tej nalogi najbolj ustrežemo, če prepustimo besedo novemu predsedniku konzorcija, zborničnemu predsedniku Ivanu Jelačinu, ki je označil v razgovoru z našim urednikom program in cilje »Trgovskega lista« takole:

»Trgovstvo svojega glasila kratkoma ne more pogrešati. Zato je bilo takoj, ko je bilo razgrnjeno vprašanje »Trgovskega lista«, jasno, da se mora nadaljnje in nemoteno izhajanje »Trgovskega lista« zagotoviti in seveda tudi v nezmanjšanem obsegu. Vsako skrajšanje lista bi nujno pomenilo nazadovanje, ki bi neizogibno škodovalo ugledu in veljavi gospodarskih stanov v javnosti. O tem je vladalo med vsemi našimi trgovskimi in gospodarskimi sloji soglasno in enotno mnenje. Zato se je moral konzorcij za rešitev lista ustanoviti, s tem pa je tudi določena njegova sestava. Vsaka trgovska, prav tako pa tudi vsaka gospodarska organizacija je vabljenja k pristopu, ker se trgovstvo zaveda, da mora prevzeti v boju za pravice in potrebe slovenskega gospodarstva vodilno vlogo.

To pa je tudi oni odločilni vzrok, da trgovstvo svojega lastnega glasila ne more in tudi ne sme pogrešati in zato je bil ustanovljen novi konzorcij, da se podlaga »Trgovskega lista« še razširi in s tem njegovo stališče še utrdi. Ker je sedaj »Trgovski list« last trgovcev samih, sem tudi prepričan, da se bodo trgovci tega našega edinega gospodarskega glasila še bolj oklenili. Ena glavnih nalog novega konzorcija bo zato, da izved sklep predsedstvene seje Zveze trgovskih združenj, da bo v novem letu brez izjeme vsak trgovec naročen vsaj na tedensko izdajo »Trgovskega lista«, katera se uredi z novim letom. Apelim pri tej priliki na vse zavedne trgovce in na vse svestne gospodarske ljudi, da nam v tem oziru prav krepko pomagajo, da bo ta naš cilj čim prej in čim popolneje dosežen.

Ko bo tako »Trgovski list« dobro razširjen, pa bo mogel tudi s tem večjim uspehom podpreti naše želje in zahteve, a če treba, tudi naše proteste. Moramo kar odkrito povedati, da se gospodarski ljudje dobro zavedamo, da smo na vse zadnje le mi tisti, ki moramo zbrati denar za davke in za vse narodne dajatve in da se zato tudi zavedamo, da imamo pravico zahteva-

ti tudi od vseh odločujočih činiteljev upoštevanje naših želj in potreb.

Mirno moremo tudi reči, da bi bila pri nas gospodarska kriza že davno omiljena, če bi se upoštevali naši predlogi in naše zahteve tako, kakor bi bilo treba. — Na neštelihih sestankih, anketah, konferencah, zborovanjih in plenarnih sejah Zbornice, Zveze trgovskih združenj, Zveze industrijev, obrtniških in trgovskih združenj je bilo konkretno in podrobno povedano, kako najti pot iz sedanje stiske. V obširnih in krasno utemeljenih spomenicah smo potem še podrobno razložili svoje stališče in svoje zahteve, a skoraj redno nismo doživeli kaj več, kakor lepe besede in lepe obljube.

Tako smo že pred več ko 2 letoma opozorili glasno na katastrofo, ki je pretila našemu lesnemu gospodarstvu, tako smo jasno in odločno povedali, kako treba spraviti v tok naše denarništvo, tako smo ponovno svarili pred pogubnimi posledicami, ki jih mora roditi pretirana in ne v vsej državi enaka davčna praksa, tako smo tudi opomnili na nevarnosti, ki nam groze od tujega kapitala in tako smo tudi pravočasno svarili povzdignili svoj glas zaradi težav, ki uničujejo našega podeželskega trgovca in obrtnika — a vsi naši opomini, čeprav podprti z zelo prepričljivimi dokazi so obležali preslišani v aktih.

Odločno moramo povedati, da smo tega omalovaževanja gospodarskih stanov že sili! A ne iz kakšnih egoističnih razlogov, temveč ker mora propasti vse naše gospodarstvo, če se ne krene v naši državni, občinski in samoupravni gospodarski politiki na čisto drugo pot.

Trgovci, ko vsi gospodarski ljudje, smo že zaradi svojega dela optimisti. Kljub temu pa moramo naglasiti, da je že kazniva lahkomišelnost udajati se prazni želji, da bo kriza minila kar sama od sebe, kakor je prišla. Ne, krize ne bo konec, če ne bomo vsi krepko zgrabili za delo in če ne bomo tudi javnega gospodarstva vodili po istih načelih, ki vladajo v poslovnem življenju. Sama od sebe se zgodi le nesreča, uspehi pa so dosegljivi le z delom.

Z vsem poudarkom in z vso vztrajnostjo, ki jo naša dobra stvar tudi zasluži, bomo v novem letu nadaljevali v okrepljenem »Trgovskem listu« boj za napredek slovenskega gospodarstva ter za pravilno vodstvo državne gospodarske politike.

V popolni solidarnosti vseh gospodarskih stanov, ki je in ostane naš cilj, bomo vodili ta boj ter v harmoničnem sodelovanju vseh naših gospodarskih organizacij — in tudi kmetijskih — skušali ustvariti oni zdravi kompromis med stanovi, ki bo koristil vsem ter na ta način dvignil vse naše gospodarstvo. Pri tem pa bomo s posebno pazljivostjo branili interese srednjega stanu, ki je danes na eni strani pritisnjen od marksističnega kolektivizma, na drugi strani pa od brezobzirnega velekapitala, ki je pri nas brez izjeme vrhu tega v tujih rokah. V tem težkem položaju ne uživa srednji stan one podpore od države, kakor bi jo moral uživati, a vendar je srednji stan ona sila, ki vzdržuje naš narod in ki je tudi glavni nosilec naše jugoslovan-

ske misli. Zato pa srednjemu stanu zopet vse njegove pravice!

To so smernice našega dela v bodoče in naših bojev za dvig našega gospodarstva. V tem boju smo bili doslej redno le v defenzivi, a čas je, da tudi mi uvažujemo staro strateško pravilo, da je najboljša obramba še vedno — ofenziva. Po tem pravilu se bomo v bodoče tudi ravnali in z vso doslednostjo vodili boj proti birokratizmu in proti vsem oviram, ki onemogočujejo razvoj našega slovenskega gospodarstva.

V tem boju pa bo »Trgovski list« naš prapor in pod tem praporom se združimo vsi!

**Srečno in veselo novo leto želi
vsem naročnikom in vsem pri-
jateljem slovenske trgovine
in slovenskega gospodarstva**
»Trgovski list«

Ena najvažnejših nalog v novem letu

Socialno zavarovanje trgovstva se mora izvesti

Kakor je nujno in potrebno, da trgovci z vso vnemo delajo za napredek svojih strokovnih organizacij, da po njih pridemo do izboljšanja gospodarskih razmer, tako pa je enako potrebno, da ne pozabijo tudi na svoje lastne koristi. Zato treba tudi socialnemu zavarovanju trgovstva posvetiti v novem letu vso pažnjo. Ne gre, da bi se naprej bil edino trgovec brez socialnega zavarovanja. Tem manj je to dopustno, ker postajajo gnotne razmere trgovca vedno težji in trgovci socialnega zavarovanja sploh več pogrešati ne more.

Upravičeno je upanje, da se bo v novem letu vsaj prostovoljno zavarovanje trgovstva moglo izvesti. Maribor si je že ustanovil svoje prostovoljno zavarovanje, Ljubljana si ga je začela ustanavljati in ko bo izvedeno socialno zavarovanje v teh obeh naših najmočnejših gospodarskih središčih, se bodo našle prav gotovo tudi možnosti, da pridejo tudi trgovci v drugih krajih do socialnega zavarovanja.

Seveda pa se ne sme pozabiti, da pomeni prostovoljno socialno zavarovanje le izhod za silo in da mora trgovstvo še nadalje zahtevati, da se uvede obvezno zavarovanje tudi za trgovstvo, kakor to predvideva obrtni zakon. Predlogi, ki jih je za izvedbo obveznega socialnega zavarovanja Zveza trg. združenj že poslala v Beograd, morajo že enkrat priti ven iz aktov in zato mora biti v novem letu ena glavnih programnih točk vsega trgovstva: izvedba socialnega zavarovanja!

**Prihodnja številka »Trgovske-
ga lista« izide zaradi noveletnega
praznika šele v soboto, dne 4. ja-
nuarja.**

Gospodarsko življenje l. 1935

Lepi upi v začetku leta se niso uresničili

Do skrajnosti napeto je bilo ozračje, v katerem so se morali proti koncu l. 1934 boriti gospodarski stanovi za svoje pravice.

Ko niso pomagale vse spomenice in protesti, so bili končno gospodarski stanovi prisiljeni, da so z mogočno javno manifestacijo nastopili proti tej praksi. V nepozabnem spominu ostane, s kako čudovito solidarnostjo so se pridružili v tem težkem, a nad vse pravičnem boju trgovstvu vsi drugi gospodarski stanovi in tudi kmetijski. Prazen, kakor na največji praznik, je bil ves Vodnikov trg in vse gospodarsko življenje v Ljubljani je tisti dan prenehalo.

Toda skoraj nato je prišla izprememba v vladi, finančni minister je moral odstopiti, vse persekucije pa so padle v vodo. Gospodarski krogi so dosegli tako popolno moralno zmago.

In zato so pričeli gospodarski stanovi novo leto 1935. z novim optimizmom in z vero v srečo, da se bodo razmere vendarle začele zboljševati. Dosti dogodkov je tudi bilo v začetku leta 1935., ki so to vero utrjevali. Tako je bila znižana obrestna mera Narodne banke, napovedan eno milijardni kredit za javna dela, znatno omiljena cenzura za razmatrivanje gospodarskih vprašanj, po dolgem času zopet dovoljeno objavljati tečaja dinarja v tujini, napravljeno je bilo konec oni dragi fikciji, da smo izkazovali kot naše zlato, ki ni bilo naše in slovesno je bilo tudi izrečeno, da se začne za gospodarske organizacije izvajati politika odprtih vrat. Z vladne strani pa je bilo tudi formalno priznано, da je dosegla davčna obremenitev prebivalstva svoj višek in da se zato ta ne bi smela pod nobenim pogojem povečati.

Vse to so bili znaki, ki so morali roditi optimizem in ki so upravičevali, da so gospodarski krogi videli v letu 1935. že začetek uspešnega boja proti gospodarski stiski in njenim posledicam. Le prekmalu pa se je žal izkazalo, da so bili ti upi pre zgodnji in da se pri nas razmere še niso toliko zboljšale, da bi se popolnoma krenilo na novo pot in da bi se na vsej črti začela izvajati zdrava in pravilna gospodarska politika. Še vedno so bili strankarsko-politični oziri nadmočni nad gospodarskimi in notranje politična razcepljenost je onemogočala uresničenje enotne državne gospodarske politike, ki bi nastala kot rezultat složnega in harmoničnega sodelovanja vseh plodnih sil v narodu. Ni mogoče dovolj poudariti za vse naše narodno gospodarstvo škodljivih posledic naše notranje politične razcepljenosti, ki postaja že skoraj trajen pojav. V takšnih razmerah je skoraj neizogibno, da postajajo vse odredbe polovičarske in da se ne napravi odločno konec vsem napakam iz preteklosti.

Tudi zato bi bilo želeli, da bi odločujoči krogi že enkrat spoznali koristnost kritike, ki izhaja iz gospodarskih stanov. Kajti ta kritika kaže najočitneje na težke posledice, ki jih povzročajo preostri strankarski boji in obenem opominja skupščino in politike na nujno gospodarsko delo. Poleg tega pa že po svoji naravi silijo gospodarska vprašanja vse državljane k sodelovanju, ker je od napredka našega gospodarstva odvisno blagostanje vseh državljanov. Kljub krizi in njenim težkim posledicam, ko je padel narodni dohodek od 40 do 42 milijard, so iz navedenih razlogov ostala gospodarska vprašanja še nadalje nerešena in zato je tudi stiska gospodarskih stanov ostala nezmanjšana. To je jasno potrdila statistika Zbornice za TOI o

propadanju trgovine in obrta.

V treh četrtletjih leta 1935. je padlo število trgovin za 670, število obrtov pa za 422, ali skupno za 1092 obratov. S tem je naraslo število v letih 1932—1935 propadlih trgovin in obrtniških obratov že na 6932 ali skoraj na 7000. Poudariti je treba, da v eni drugi banovini ni bilo nazadovanje trgovine in obrta niti primerno tako veliko, ko v dravski, kar jasno kaže, da je brez vsake resne pomoči ona nesrečna pesem o bogastvu Slovenije in zato tudi o

upravičenosti največjega obdačenja Slovenije. Ne samo agrarno je Slovenija pasivna pokrajina, temveč v letih krize je ta pasivnost segla tudi na druga polja.

To zlasti jasno občuti

slovensko lesno gospodarstvo.

Od leta 1932. se bori to gospodarstvo z vedno večjimi težkočami. Zaradi neorganiziranosti jugoslovanske lesne trgovine in zvišanja italijanskih uvoznih carin je samo v letu 1933. izgubilo zaradi znižanja cen 27 milijonov lir, ki jih je spravila v svoj žep italijanska državna blagajna. Leta 1934. so padle cene lesa še v večji meri in zopet smo izgubili zaradi tega 298 milijonov lir. In še ni bilo »štedenja« konec in še se ni nič storilo, da se pomaga našemu lesnemu gospodarstvu. V letu 1935. pa so se razmere na lesnem trgu zaradi silnega povišanja italijanskih carin znova in obupno poslabšale. Edina nada, da bi mogla Slovenija imeti nekaj dobička od lesnih potreb Eritreje in Somalije, je bila ubita od šipada, ki se je polastil vse te trgovine. In danes je položaj tak, da bo le v Sloveniji zaradi zastoja lesne trgovine ob

mezdah za pol milijarde dinarjev. Niti prahu ni več ostalo od lepe bajke o bogati Sloveniji!

Ni pa bilo nobene možnosti, da bi Slovenija drugod našla nadomestilo? te silne izgube, ker je ostala

kriza na denarnem trgu nezmanjšana.

Uredba o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov ni prinesla denarnim zavodom nobene dejanske pomoči, temveč je pomenila v resnici le pot v tiho likvidacijo. Denarnim zavodom se je moglo pomagati le z denarjem, da si z izplačevanjem vlog pridobe nazaj zaupanje vlagateljev. A denarja se jim ni dalo, temveč je nasprotno šlo iz Slovenije v času največjega denarnega pomanjkanja 60 milijonov pupilnega denarja v državne zavode. In tako more naše denarništvo le s temnimi pogledi v bodočnost stopati v novo leto in brez pravih upov, da se bodo že enkrat njih upi upoštevali. Nasprotno se morajo bati, da bosta novi hranilniški zakon in novi združni zakon znova oslabila naše kreditno združništvo.

V takšnem stanju je polagala Slovenija posebno velike upe

na javna dela.

Sicer je bila Slovenija pri enomilijardnem kreditu znatno prikrajšana, toda upala je, da pride vsaj nekaj denarja v deželo in da se začne z deli. Tudi ti upi se niso uresničili in preložitvi jih moramo za drugo leto. Ni še prodrla na odločujočih mestih spoznanje, da grede skozi Slovenijo vrata v Jugoslavijo in da se mora zato v Sloveniji začeti z zboljšanjem cestnega omrežja. Ni pa tudi še zmagalo načelo, da ne sme biti pri oddaji javnih del nobenih fiktivnih tvrdk in nobenih nevidnih posrednikov, kar onemogoča, da bi domače tvrdke tudi dobile javna dela. Odveč je, če opominjamo, da je tudi še nadalje ostala neizpolnjena stara zahteva Slovenije zveze z morjem, pa čeprav izgublja zaradi tega država in naše gospodarstvo 80 milijonov dinarjev na leto.

Najtežje pa je to, da so ostale še naprej v veljavi vse stare napake in da so se nekatere še povečale. Tako

so ostali vsi privilegiji in monopoli

in poleg tega smo dobili še neke nove. Konzumni privilegiji slabe še naprej državno blagajno in uničujejo trgovino. Poleg tega pa smo dobili še nove monopole, kakor na proizvodnjo aluminija in v zadnjem času še za telefonske imenike, dočim je ostal monopol šolskih knjig in zvezkov še nadalje v veljavi. Ta politika z dovoljevanjem monopolskega stališča nekaterim tvrdkam dobiva že značaj prave protekcionistične politike s pomočjo raznih kumov. Kakor hitro kdo spozna, da bi bil kateri predmet dobičkanosen kupčijski predmet, že so tu prizadevanja za doseg monopolnega stališča. In žal imajo ta prizadevanja le prepogosto uspeh. Posledica pa je vedno ista — novo propadanje zasebnega gospodarstva.

Tudi krošnjarska nadloga

je ostala nezmanjšana in ponekod se je razpasla celo v tej meri, da si krošnjariji in tuji potniki podajajo kljuko celo po uradih, pa čeprav je to krošnjarjenje po zakonu prepovedano. Meslo da bi se proti tem tujim potnikom in krošnjarjem izvajali zakoniti predpisi, se njih nedovoljeno delovanje tolerira, pa čeprav ne plačujejo ne državnih in ne samoupravnih davščin. A kje naj legalni trgovec dobi denar za vse te davščine, če se mu sme na vseh koncih in krajih preprečevati zaslužek, ne pomisli nihče. In vendar so te davščine že tako visoke, da so že davno prekoračile mejo znosnosti, zlasti v Sloveniji, temveč tudi z največjimi samoupravnimi davščinami, da pride v Sloveniji na vsakih 100 Din neposrednih državnih davkov celih 160 Din samoupravnih davščin.

Ni pa se

niti zboljšal položaj kmetovalca.

Kmečka zaščita je prinesla olajšanje predvsem slabim gospodarjem, dočim je dobre gospodarje težko pritisnila. Poleg tega je ubila kmečki kredit. Izvoz sadja v Nemčijo se tudi letos ni posrečil in če

ne bi v zadnjem hipu bil mogoč izvoz v Češkoslovaško, bi znova doživeli katastrofo. Cena živini se ni popravila, kako je z lesom, smo že povedali, dvig cene žitu in pšenici pa je našega kmeta samo udaril, ker mora pasivna Slovenija žito uvažati. Edino hmelj se je letos obnesel bolje, a še tu bi bil dobiček našega producenta pri boljši organizaciji izvoza dosti boljši. Položaj kmeta je odvisen od izvoza, ker samo izvoz prinese boljše cene. Naš izvoz pa je ostal neorganiziran, kakor je bil in Prizad se tudi letos ni izkazal. Zaradi sankcij je sedaj izvoz v Italijo zaprt, v druge dežele pa se tudi ni odprl. Tako ostaja za kmeta položaj težaven kakor je bil.

Kakor smo že tudi uvodoma omenili, je bilo tudi

nekaj svetlih točk.

tako je bil uknjen § 7. lanske davčne novele, ki je povzročil toliko ogorčenja in razburjenja med gospodarskimi stanovi. Znižana je bila tudi obrestna mera čeprav ne v zadostni meri in znižane so bile tudi potniške tarife, dočim pa mnogo bolj potrebnega znižanja blagovnih tarif ni bilo mogoče doseči. Tudi telefonske pristojbine so bile znižane in ob koncu leta tudi zakupnine za železniška skladišča. In tudi v našem gospodarskem življenju smo dosegli nekaj uspehov, med katere je šteti zlasti Ljubljanski velesejem in jadransko razstavo ter uspele prireditve trgovstva, med katerimi je zlasti treba omeniti lepi občni zbor Zveze trg. združenj v Ljubljani. Kot posebno lep uspeh pa moramo zaznamovati delo naših organizacij, zlasti združenj in pa naše Zbornice za TOI, ki je bila vedno na višku svoje dolžnosti. Zato je tem bolj bolešno, če moramo tudi letos konstatirati, da se glas teh naših odličnih organizacij ni vedno v dovoljni meri upošteval.

Hoteli bi napisati rožnato sliko o našem gospodarskem življenju v preteklem letu, a dejstva žal takšne slike ne dopuščajo. Slovensko gospodarstvo se mora še nadalje boriti za svoj obstoj in kako obupna je že postala ta borba, dokazuje najbolj jasno strahotno število davčnih rubežni, ki je naraslo pri 380.000 davčnih računih že na 195.252 rubežni.

Pač več ko jasen opomin, da treba slovenskemu gospodarstvu pomagati in da morajo biti slovenski gospodarski stanovi borbeni in vztrajni, da dosežejo zboljšanje. Zato z borbenostjo v novo leto!

Kos Kitajske v rokah Rusije

Kitajska provinca Sinkiang, ki je tako velika kakor Francija, a ima samo okoli 3 milijone prebivalcev, je prišla v zadnjem času popolnoma pod vpliv sovjetov, da so ti pravi gospodarji v deželi. Formalno vlada nad provinco guverner general Seng Ši Zaj, toda dejansko je oblast v rokah številnih sovjetskih svetovalcev, ki so na čelu vseh uradov. Sovjetska vlada daje guvernerju vse, kar potrebuje, denar, orožje, municijo in tudi živila. Zato pa tudi guverner slepo izvršuje vsa sovjetska povelja. General Ma, vodja upornih Tungancev, se je moral umakniti in je sedaj v Moskvi, ki je s tem še bolj utrdila svojo moč. Nankinska vlada je sicer skušala pridobiti zopet oblast nad to provinco, a se je njen poskus slabo obnesel. Kajti guverner je dal člane odposlanstva vlade kratkoma usmrtili in vodja delegacije si je rešil življenje le na ta način, da je slovesno potrdil vse pravice guvernerja. Kitajski Turkestan, kakor se tudi imenuje provinca Sinkiang, ni gospodarsko sicer posebej važen, pač pa strateško in sovjeti so se skoraj morali polastiti te province, če niso hoteli, da bi mogli Japonci, ki so se tudi hoteli polastiti te province, prav nevarno ograjati njih južne sibirskie meje.

V pomirjenju

bodi povedano gospodarskemu uredniku »Slovenca«, da naša notica ni merila nanj, kar je tudi iz besedila naše notice jasno razvidno. Prav radi tudi priznavamo, da so bila poročila v gospodarski rubriki »Slovenca« o delu naših gospodarskih organizacij vedno objektivna in zato tudi od gospodarskih krogov vedno simpatično sprejeta. Naša izvajanja so veljala le repertoarskim poročilom in da so bila naša izvajanja v tem pogledu upravičena, ni treba omeniti nič drugega ko poročilo o proslavi stoletnice Trg. bolniškega in podpornega društva. Podobnih, a manj težkih primerov pa je bilo več.

Srečno in uspešno
novo leto 1936

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

PAVEL BAUERHEIM

trgovina z mešanim blagom

Hrastnik

kruh na tisoče in tisoče delavcev, voznikov in nameštencev lesnega gospodarstva. Na plenarni seji zbornice, na številnih anketah in konferencah, na mnogih zborovanjih lesne sekcije Zveze trg. združenj, tako še zadnjič v Mariboru, je bilo jasno in določno povedano, kaj je treba storiti za rešitev našega lesnega gospodarstva, od katerega je samo v Sloveniji odvisna usoda 140.000 kmetijskih gospodarstev.

Še danes nimamo nikakih realnih dokazov, da se bodo ti predlogi tudi izvedli.

Za lesnim gospodarstvom je za Slovenijo najvažnejša

premogovna industrija.

Že od leta 1930. pa pada proizvodnja v slovenskih premogovnikih stalno, in to predvsem zaradi sistematičnega zniževanja železniških dobav. Leta 1929/30 je dobila Slovenija še 45,2% vseh železniških dobav, naslednje leto le še 31,2%, potem 27,8%, v letu 1934/35 samo 27,6% in po novem bi dobivala le še 25,3%. Nič ne bi rekli, če bi se slovenske dobave zniževale v istem razmerju, ko v drugih banovinah. Toda Slovenija se pri dobavah stalno sistematično prikrajšuje in tako je padlo letos tri četrtine vseh želez. premogovnih redukcij na Slovenijo. Kako malo utemeljene so te redukcije, dokazuje najbolj jasno to, da so se dobave iz zasebnih rudnikov v južnih delih države v Slovenijo povečale, iz Slovenije same pa znižale. Ni na svetu pametnega človeka, kateremu bi bilo mogoče dopovedati, da je pravilno, če se vozi premog iz Niše v Slovenijo, mesto da se uporablja premog, ki ga imajo rudniki v Sloveniji v izobilju in enake kakovosti na razpolago. Kakšno gmočno škodo pa trpi zaradi tega Slovenija, pove dovolj jasno že samo izguba na mezdah, ki so jo morali prenesti slovenski rudarji v času krize. Na 120 milijonov dinarjev se ceni ta izpadek na mezdah.

A tudi druge industrije so bile težko prizadete od krize, kar dokazuje, da se je število zavarovanega delavstva znižalo od leta 1930. do leta 1935

za 20.000 delavcev,

kar pomeni zmanjšanje zaslužka za 150 milijonov dinarjev. Če pri tej priložnosti k temu milijonom še izgube rudarstva in znižanje uradniških plač, potem vidimo, da se je znižal dohodek Slovenije samo pri plačah in

Proti monopolizaciji učnih knjig

Natečaj o šolskih knjigah se mora takoj razveljaviti

Skoraj bo leto dni, ko smo nastopili proti nad vse škodljivi monopolizaciji šolskih knjig. A ne samo mi, temveč tudi vse organizacije tiskarnarjev, knjigotržcev, založnikov in vsega grafičnega delavstva so nastopili proti tej nameri in solidarno so se jim pridružili tudi starši in učitelji. Pričakovati bi bilo, da bo pred tem solidarnim nastopom in zlasti še z ozirom na pozitivne obljube odgovornih činiteljev zastopnikom teh organizacij tudi monopolizacija šolskih knjig padla. A kljub vsem pričakovanjem smo danes na tem, da se bo ta monopolizacija tudi izvedla.

Kajti dne 15. januarja 1936 poteče rok natečaja za srednješolske, dne 15. februarja 1936 pa rok natečaja za narodnošolske monopolne učbenike nacionalne skupine. S tem pa bi bila tudi monopolizacija šolskih knjig izvedena.

Slovenska javnost se menda niti ne zaveda, kako globoko bi zarezala ta monopolizacija v naše narodno življenje. Kajti po preje navedenem natečaju se bo za vse srednje šole v državi uvedla enotna slovnica srbsko-hrvatsko-slovenskega jezika. To pomeni z drugimi in bolj jasnimi besedami, da se v bodoče slovenska slovnica na srednjih šolah sploh ne bo več poučevala. Kakšne bi bile posledice te novotarije, ni treba še posebej razlagati in zato je dolžnost prav vseh Slovencev, da enodušno in odločno zahtevajo,

da se natečaj o izdelavi šolskih knjig iz nacionalne skupine za narodne, srednje in strokovne šole takoj razveljavi.

Od te zahteve ne smemo in ne moremo odnehati in tu je vsako pogajanje nemogoče, ker gre tu za našo osnovno narodno pravico. Slovenci v Jugoslaviji nismo nikak narodna manjšina, temveč državni narod z vsemi pravicami takšnega naroda in zato se mora na naših šolah še nadalje učiti tudi slovenska slovnica.

Istočasno pa moramo z enako odločnostjo zahtevati, da se izpremeni tudi zakon o šolskih knjigah, in sicer v tem smislu, da se monopolizacija šolskih knjig odpravi. Kajti v niti eni kulturni državi se še ni monopolizacija šolskih knjig obnesla, ne glede na to, da povzroča tudi težke gospodarske posledice.

Predvsem treba omeniti, da država nikjer v kulturnem svetu ne posega v posel založnikov, razen v primerih, ko s subvencijami omogoča izdajo tako dragih knjig, ki jih zasebni založnik ne bi mogel izdati brez občutne in velike izgube.

Monopolizacija šolskih knjig, kakor se namerava pri nas, pa pomeni poleg tega razsipnost z denarjem, ki je pač ni mogoče zagovarjati niti v dobrih gospodarskih časih. Kaj šele v današnjih! Tako bi se po natečaju šolskih knjig plačevala pola neoriginalnega, večinoma le izstriženega teksta s 3750 Din, dejansko z upoštevanjem vseh nagrad pa celo z 10.000 Din. Ne en naš pesnik in pisatelj, pa če je užival tudi svetovni sloves, ni doživel takšnega honorarja za svoje originalno in nesmrtno delo! Za izstrižene tekste pa takšni nezastisljivi honorarji!

Ni čuda potem, če ne morejo biti monopolne šolske knjige cenene, da jih starši komaj plačujejo. Prav tako pa ni čudno, če bi se pri takšnih honorarjih izdajale vedno nove knjige, ker kdo ne bi rad zaslužil po 50 in več jurjev za par pol izstriženega besedila!

Niso pa s tem še izčrpane vse napake monopolizacije šolskih knjig. Z monopolizacijo šolskih knjig izgube zaslužek in delo tiskarnarji in založniki, knjigarnarji in knjigoveži, med grafičnim delavstvom pa bi se razvila še večja brezposelnost. Torej sama gospodarska škoda na vseh koncih in krajih.

Zato pa je treba monopol šolskih knjig odpraviti — in sicer čim prej!

nih proizvodnih stroškov. To ne pomeni, da ne bomo znali paralizirati takih ukrepov tujih držav. Toda uspehi premij so bili možni samo zaradi 50% propada nekaterih industrij na svetovnem trgu. Čim se povrne možnost svobodne mednarodne trgovine, tedaj bodo odločilni za vsake države njeni proizvodni stroški in ne njene izvozne premije. Čeprav ta čas še ni blizu, je vendar treba upoštevati, da bi moglo poznejše naglo zniževanje teh stroškov povzročiti nevarne potrese v gospodarstvu.

Pisec je uverjen, da ta razsodnost industrije ni v nikakem nasprotju z interesi kmetijstva. Industrija si je svestna, da pomeni rentabilnost podjetnosti predpogoj za nemoten obstanek podjetij, za obstanek celih vrst produkcije. Zato tudi razume zahteve kmetijstva in bo ob vsaki priliki pospeševala rentabilnost kmetijstva.

Dospelost davkov

Davčna uprava za mesto v Ljubljani objavlja, da dospe v smislu čl. 148. zakona o neposrednih davkih v I. četrtletju 1936 v plačilo:

dne 1. januarja 1936 I. četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na neoženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice;

dne 15. avgusta 1936 I. polletni obrok zemljarine.

Podrobnejša pojasnila so razvidna iz razglasov, nabitih na uradnih deskah davčnih uprav.

Stanovanjske najemnine in davki v Mariboru

Mariborska občina je izdelala obširno statistiko o številu stanovanj v Mariboru in o davčni obremenitvi hiš. Iz statistike posnemamo.

Maribor ima skupno 1856 zgradb za stanovanjske in poslovne prostore, in sicer 1250 starih in 606 novih. Osnova kosmatega donosa teh zgradb je bila letos odmerjena na 47.465.000 Din. Najemniki v starih hišah so plačali za stanovanja 23.700.000 Din, za poslovne prostore pa 6.300.000 Din; v novih hišah pa za stanovanja 6.300.000 in za poslovne prostore 1.250.000 Din.

Najemninska vrednost pa je bila odmerjena hišnim lastnikom za njih lastna stanovanja skupno na 10.315.000 Din. Povprečno je plačal vsak Mariborčan za stanovanje 1356 Din, in to brez razlike na spol, starost in stan.

Od kosmatega dohodka 47.465.000 Din je znašala skupna davčna obremenitev 15.390.000 Din, od katerih odpade na stare hiše 13.970.000, na nove pa 1.420.000 Din. Za državne davke je šlo 4,84, za banovinske in cestne 3,22 ter za občinske 7,33 milijona Din. Najemniki so plačali 78-77 %, hišni lastniki pa 21-23 % vseh davkov. Pri upoštevanju vseh drugih izdatkov se obrestujejo hiše v Mariboru po 3-5 %.

Politične vesti

Predsednik dr. Beneš je kot prvi zakon podpisal zakon o priznanju predsedniku Masaryku. Med državnimi poglavarji, ki so čestitali Benešu, je bil tudi etiopski cesar Haile Selasie.

Turški zunanji minister Ruždij Aras se je na povratku iz Zeneve proti svoji navadi ustavil na Dunaju, kjer se je sestal z avstrijskim zunanjim ministrom. Oba ministra sta se razgovarjala predvsem o perečih zunanje političnih evropskih vprašanjih, zlasti z ozirom na izvajanje sankcij proti Italiji.

Na kritike raznih govornikov je odgovoril Laval z daljšim govorom, v katerem je med drugim priznal, da je prepustil v rimskem sporazumu Italiji glede Etiopije proste roke. Kasneje pa je Italiji sporočil, da ostane Francija na vsak način zvesta Zvezi narodov. Italija pa je vse kompromisne predloge odbila in zato je prišlo do sankcij. Francija je ohranila svojo zvestobo Zvezi narodov in francoski ter angleški generalni štab sta imela že številne skupne sestanke zaradi skupne obrambe.

Nato je zbornica prešla na glasovanje ter z 20 glasovi večine odbila predlog nezaupnice in nato s 304 proti 261 glasovom izrekla vladi Lavalu zaupnico. Ker pa je glasovalo proti vladi tudi mnogo radikalnih poslancev, smatrajo v političnih krogih za verjetno, da bodo radikalni ministri odstopili, kar bi neizogibno povzročilo padec Lavalove vlade.

Oficijozno se poroča iz Londona, da je vlada Velike Britanije dobila od Jugoslavije, Grčije in Turčije zagotovilo, da bodo te države podprle britansko brodovje v Sredozemskem morju v primeru italijanskega napada. Angleški komentarij pravi, da je dobila londonska vlada to zagotovilo brezpogojno, dočim pa se z druge strani poroča, da to zagotovilo ne velja tudi za primer vojaških sankcij.

Angleški listi poročajo, da sta tudi sovjetska in poljska vlada izjavili, da sta pripravljeni podpreti Anglijo z vsem svojim letalstvom, če bi bila napadena zaradi izvajanja sankcij proti Italiji.

Francoska vojna mornarica bo imela letos mesto v Atlantskem oceanu svoje manevre ob maroški obali. Politični krogi vidijo v tem demonstracijo Francije, da bo v vsakem primeru zvesto ob strani Anglije.

Belgijski kralj Leopold III. je zopet dopel v London. Listi poročajo, da je znova posredoval za ublažitev nasprotja med Anglijo in Italijo.

Angleži so začeli graditi na otoku Cipru močno pomorsko bazo.

Novo čete mora pošiljati Italija v Afriko, da nadomesti izgube. Tako je odšlo skozi Sueški prekop v času od 22. do 28. decembra 10.346 oficirjev in vojakov na bojišče.

Pri zadnjih bojih na severni fronti so si Etiopci osvojili 20 tankov, 40 strojnic, več topov in ujeli 200 vojakov.

Mesto Makale še ni zavzeto od Etiopcev, pač pa je že obkoljeno na treh straneh. Tudi proti Aksumu prodirajo etiopske čete uspešno. Vse kaže, da je šele sedaj etiopska vojska popolnoma pripravljena in da se je šele sedaj vojna v resnici začela v vsem obsegu. Etiopci dobivajo v zadnjem času zelo mnogo vojnega materiala, zlasti skozi angleško kolonijo Kenijo.

Italijanska mornarica je imela v Rdečem morju manevre, k jih je vodil Spoletski vojvoda. Italijanski listi poročajo, da so manevri pokazali veliko udarno moč italijanske mornarice.

Ameriška vlada je izdala svojemu vrhovnemu komisarju na Filipinih nalog, da mora na vsak način preprečiti izvoz kromu v Italijo.

Urugvajska vlada je pretrgala diplomatske stike s sovjetsko Rusijo, ker je bilo dokazano, da so zadnje braziljanske vstaje organizirali komunisti iz Urugvaja.

Predsednik ameriškega senata Pittmann je izjavil, da se vojna med Japonsko in Združenimi državami Severne Amerike ne bo mogla preprečiti. Edino skupen nastop Anglije in Združenih držav bi mogel odvrniti Japonsko od njenih imperialističnih teženj.

Roosevelt je izjavil novinarjem, da se je z mornariškimi oficirji razgovarjal o možnosti povečanja števila ameriške vojne mornarice od 22.000 mož na 150.000 mož.

Na pomorski konferenci so delegati Japonske odklonili angleške predloge. Konferenca je bila odgodena na prve dni januarja. Zelo malo upanja pa je, da bi se dosegel na konferenci sporazum med velikimi pomorskimi silami.

Industrija in kmetijstvo

Izmed novih držav Srednje Evrope je Češkoslovaška najbolj industrializirani del nekdanje Avstrije, hkratu pa je tudi njeno kmetijstvo eno najmodernejših in najbolje organiziranih v Evropi. Zaradi močne politične organizacije češkega kmetijstva kaže tudi njen zunanje-politični vpliv mnogo znakov, da si utegneta obe glavni veji gospodarstva naravno nasprotovati. Kljub temu se obe skupini češkoslovaškega gospodarstva zavedata, kako nujno je potrebno najti pot izpopolnjevanja in koordinacije interesov. V spomenici Zveze češkoslovaških industrijcev »Industrija o gospodarstvem položaju« se obravnavajo ti problemi z realnega razvojnega vidika.

Odločno pa mora industrija nsprotovati prisilni organizaciji, ki sme biti le zadnje rešilno sredstvo. Voditelji kmetijstva v Češkoslovaški pričakujejo mnogo uspeha od sindikalizacije, ker je v tej panogi malih pridelovalcev naraven izhod. Upoštevati pa je treba, da kakor kmetijstvo in potrošnja zveze v zadrugah tako tudi industrija prostovoljne zveze v kartelih ne more pogrešati. Iz tega izvirajo pomisleki industrije proti vsakršni prisilni organizaciji.

Zveza industrijcev v svoji spomenici ni načelno proti taki obliki organizacije, dopušča jo pa le v okviru ustavnih določil in samo tam, kjer ni drugega organizacijskega sredstva, torej tam, kjer silijo industrijo v to obliko isti razlogi kakor kmetijsko produkcijo. Izjave ministrskega predsednika so popolnoma ustrezale temu stališču.

K tej spomenici je podal glavni tajnik Zveze inž. V. Mixa v članku z gorenjim naslovom (»Prager Tagblatt« z dne 15. decembra) nekaj načelnih pripomb in poudaril nekatera dejstva, ki pojasnjujejo podobna nasprotja v vseh agrarnih državah. V češkoslovaški gospodarski politiki graja spomenica predvsem in načelno vsakršno nerealno podpiranje kmetijske proizvodnje, v kateri se more že predvidevati neuspeh v konkurenci z državami nižjih proizvodnih stroškov. Sporazum med industrijo in kmetijstvom se mora iskati v smeri večje industrijske predelave glavne kmetijske proizvodnje. Te naloge ne bo moglo rešiti kmetijstvo samo, ker to ni majhna naloga. Posebno ne v vprašanju cen, ki se ne mo-

rejo trajno držati nad mednarodnimi cenami.

Prva naloga kmetijstva je zato, da si sedanje nadomestne pridelke organsko prisvoji, kar bi jo utrdilo proti pogostim ponovnim svetovnim krizam kmetijstva.

Temeljni interesi industrije in gotovo tudi države zahtevajo, da se produkcijski stroški bistveno ne zvišajo. Skušnja je pokazala, da izvozne premije tudi v drugih državah niso mogle rešiti izvoza, temveč so bile samo nezadostna korektura zviša-

Od 3 — 5%

se Vam obrestujejo prihranki, ki jih naložite pri nas.

Pred zločinci

je zavarovan denar, ki se zaupa nam.

Nad 10.000 vlagateljev

štejemo v svoj krog.

Vabimo vani vse,

ki hočete vlagati v shranitev in obrestovanje pri zavodu, za katerega jamči z vsem premoženjem in davčno močjo **Dravska banovina.**

Kratkoročna posojila

dajemo pod ugodnimi pogoji

HRANILNICA

DRAVSKE BANOVINE

(prej Kranjska hranilnica)

LJUBLJANA

Denarstvo

Beograjski denarni trg

»Narodno blagostanje« posveča v svoji zadnji številki obširnejši članek beograjski borzi in denarnemu trgu ter njegovemu stanju ob novem letu, ob času prečišćevanja raznih knjiženj in vprašanj, sestave bilanc itd. V tem času je borza zelo važen činitelj kot določevalec borzne vrednosti imovinskih delov. Hkratu pa je konec leta na borzi prevratni čas, ki likvidira stare angažmane, kar občuti pri nas zlasti Vojna škoda, pa tudi begluške obveznice, manj dalmatinske. Promet Vojne škode je bil letos po treh letih prvič majhen, pa še ta ni likvidiran. Imetniki po tečaju 380 in več so jo prenesli še v novo leto, kar olajšuje denarna obilica v bankah. Te so zelo iskale report in ojačile tečaj.

Brez likvidacij pa trg ni bil, in sicer so jih mnogi še pospešili, čeprav z neenakim uspehom. Promet je tako dosegel na efekt-nem tržišču 6,1 milijona, največ z Vojno škodo (1578, terminsko 2503 tisoč dinarjev) in za Agrarno, dočim je promet ostalih obveznic proti prejšnjemu tednu manjši.

V tem času je navadno država mnogo kupovala, letos je nakupila za 100 milijonov Vojne škode. Izrednih nakupov ni ukrenila. Zato je tudi Vojna škoda popustila od 361,5 na 357 ob najnižjem tečaju 355,5 z dne 25. dec. in čeprav se je povpraševanje ojačilo — s skokom za 2 točki. Iz tega se sklepa, da borzijanci še pričakujejo skok v novem letu, predvsem kakor kaže terminski promet. Popuščanje Vojne škode pa je potisnilo tudi ostale tečaje, zlasti Blaira in izvezni Seligmanna (79 zaključek), ki je presegel tako investicijsko in stabilizacijsko posojilo.

Tečaji naših papirjev na pariški, inozemskih borzah so skrajno nestalni in so vsi popustili. Padle so tudi funding obveznice za 1-5% na 89. Na dan 23. XII. so notirali v New Yorku 7% Blair 24—24,5, 8% Blair 24—25, 7% Seligman 23—26.

V deviznem prometu beogradske borze se je pojavilo pravno vprašanje glede plačil za uvoženo blago iz Italije. Smatra se, da uvozniki po zadnji odločbi Narodne banke niso obvezani na takojšnje plačevanje in da ni pravnih sredstev proti samovoljnemu podaljšanju roka za plačevanje na klirinški račun.

Zboljšanje na londonskem srebrnem trgu

Položaj se je na londonskem srebrnem trgu znatno zboljšal, ker je prišla iz Amerike vest, da namerava tamošnje zakladno ministrstvo zopet dvigniti tečaj srebra z nakupovanjem srebra. Mnoge ponudbe srebra so bile zato preklicane. Že pred tem pa se je tečaj srebra zboljšal od 20 na 21 penijev za unčo.

Srebrna podloga Združenih držav Sev. Amerike se je po poročilu ameriškega finančnega ministra povečala od 1335 milijonov dolarjev sredi leta 1934 na 2335 milijonov koncem novembra 1935, torej v enem letu za celo milijardo dolarjev.

*

Guverner Narodne banke dr. Radosavljević se je vrnil iz Berlina, kjer se je pogajal zaradi hitrejšega plačila naših klirinških terjatev. Po svojem povratku je izjavil, da so bila njegova pogajanja uspešna.

Četrtni letni obrok anuitete za južno železnico sta plačali Italija (v znesku 2,5) in Avstrija (v znesku 1,69 milijona zlatih ft.), ne pa tudi Jugoslavija in Madjarska, ki sta tudi ta obrok ostali dolžni. Tudi en razlog, zakaj notira šiling toliko višje ko dinar.

Konverzijskega posojila, od katerega je treba plačati v gotovini samo 15%, je bilo dosedaj v Italiji podpisano za nekaj nad 30 milijard. V gotovini pa je dobila Italija le nekaj nad 4 in pol milijarde, ki pa jih je vlada že potrošila za vojne izdatke. Zato je tudi vlada razpisala novo notranje posojilo.

Uradno se sporoča, da je obrestna mera šl. Narodne banke s 1. januarjem znižana za pol odstotka. Odslej velja za menična posojila 3%, za lombardna za prve tri mesece 4% do 4%, za daljša pa 4% do 5% obrestna mera.

Po izkazu Reichsbanke z dne 21. decembra se je njen obtok plačilnih sredstev povečal od 6135 na 6156 milijonov mark, dočim so se njene zlate in devizne podloge zmanjšale za 47.000 mark na 877 milijona mark.

Novo notranje posojilo v višini ene milijarde lir razpisuje italijanska vlada. Od tega posojila dobi kolonialno ministrstvo 300 milijonov, 100 milijonov mornariško in 80 milijonov ministrstvo za letalstvo. Ostalek posojila se bo uporabil za podpore rodbinam vpoklicanih vojakov.

V božični številki tednika »Gorenjec« je izšla naslednja notica:

»Batova reklama je danes izšla prvič v našem listu. Morda se bodo nekateri čudili in celo zgražali nad tem. Dve leti naš list ni prinašal Batove reklame. Naši čevljarji in domača čevljarška industrija nam je dajala le malenkostno reklamo. Ko smo pred kratkim nudili tovarni Peko v Trzinu svojo reklamo, jo je ista odklonila. Če naša čevljarška industrija ne smatra potrebno, da v našem listu inserira, potem tudi mi nimamo povoda, da bi odklanjali Batovo reklamo.« (Podobno bi mogli napisati tudi mnogi drugi slovenski listi in tudi »Trgovski list«.)

Ko sem to prečital, je šla mimo mene vsa zgodovina neenakega reklamnega boja med tvrdko Bata in našo čevljarško industrijo, trgovino in obrtjo. Istočasno sem se spomnil na sličen potek reklame, ki se je pričel nekako pred sedmimi leti. Takrat še zelo malo poznana radenska voda je pričela dobro premišljeno reklamo, ki jo je izvajala skoro brez prestanka več let zapored. Uspehi so se pričeli kmalu kazati: njen konzum je od dneva v dan stalno naraščal. Tako se je zgodilo, da danes slišimo po kavarnah in gostilnah skoro izključno: Kozarec radenske! V koliko je zaradi izredno dobro zamišljene propagande radenske vode trpel konzum do takrat splošno zahtevane rogaške slatine, ne morem povedati, ker nimam pri rokah statističnih podatkov. Rogaška se kljub dolgotrajnemu reklamnemu pritisku ni odzvala, temveč gledala nekaj let vse napade, ki so bili vodeni v glavnem proti nji. Pozneje je res nekaj časa posegala v reklamni boj, nato pa je zopet popolnoma utihnila. Gotovo v svojo lastno škodo.

Treba inserirati tako ko Bata

Skoro podoben reklamni boj se bojuje zdaj med tvrdko Bato in med slovensko čevljarško industrijo, trgovino in obrtjo. Bata oglašuje z malimi presledki dan za dnem, dočim domači proizvajalci obuvata trdovratno molčijo. Mislim, da je to napacno in škodljivo. Kdor je med prazniki in pred njimi natančneje ogledoval zavitke, ki so jih nosili ljudje po mestu, je mogel opaziti zelo zelo veliko napisov na njih, ki so nosili žig Bata. Tudi sicer, ko nakupi niso tako aktualni, ko zdaj pred prazniki, vidite v trgovini Bate polno ljudi. Do zdaj še nikdar nisem šel mimo njegove trgovine, da ne bi videl v nji kopico ljudi, ki so izbirali in pomerjali obutev.

Batina reklama je dobra, dosledna in oglas je oglasu tako podoben že po svoji zunanosti in načinu izvedbe, da zadostuje že en sam pogled, da veste, s kom imate opraviti. Njena reklama v glavnem operira z nizkimi cenami in točno postrežbo. Za vsako priložnost: za Božič, za Miklavža, za spomlad, za poletje, jesen in zimo itd. naroči po več oglasov, ki se točno prilagajajo takratnemu času in razmišljanju kupcev o potrebi nakupa za tisti čas potrebne obutev. Nikdar ta tvrdka ne izpusti najmanjše prilike, da ne bi svojemu času primerne obuvale priporočala v nakup. Obrača se v svojem snubljenju prav tako na odrasle ko na otroke; bodisi z v vseh potankostih reklamne tehnike dovršenimi oglasi, pa tudi z letaki, kinoreklamo. Ne izpusti iz vidika niti individualnega vabljenja k nakupu.

Zlasti značilen je bil za Batino reklamo letošnji december, ki je v njem skoraj v vseh listih dan na dan priporočala vse, kar človek le v obutvi rabi. Ob nedeljah je izšlo v dnevnikih celo do četrto četrtstranskih oglasov. Ali je potem še kaj čudnega, če ljudje čedalje bolj podlegajo njenim sugestivnim reklamnim vplivom?

Kako je začel Bata v Ljubljani

Če pa pogledamo na začetke tvrdke Bata v Sloveniji, vidimo, da so bili prav skromni. Sprva reklama ni mogla zgrabiti, dasi je bila prav tako kakor zdaj izdelana po vseh pravih modernih in dobre reklame. Trgovina je bila precej prazna, ker se naši ljudje kar niso mogli navaditi nizkim ce-

Po izkazu Francoske banke z dne 20. decembra se je njena zlata podloga v času od 13. do 20. t. m. povečala za 385'8 na 66.297 milijonov frankov.

Zlati zaklad Nizozemske banke se je v času od 16. do 23. decembra povečal za 4'5 na 637 milijonov goldinarjev.

Zakaj napreduje Bata?

Reklama v naši čevljarški industriji, trgovini in obrtu

nam, ki jih je tvrdka nudila. Morda tudi ni bilo pravega zaupanja v njene izdelke. Menjalo se je več šefov v trgovini, predno se je pričel kazati uspeh reklame. In danes je vodilna trgovina v čevljarški stroki v Ljubljani tvrdka Bata. Tega ji ne more nihče oporekati.

Kaj pa je napravila proti tej tako velikopotezni in ogromni in dan za dnem krepkejši reklami naša industrija, trgovina in obrt?

Sprva vsi vprek tvrdke Bate niso jemali resno v poštev kot konkurenta, pozneje so se prirejali protestni shodi, vrglo se je na dan nekaj gesel kot na primer: Svoji k svojim! in: Kupuj domače blago! Imeli smo celo tiskovno tožbo radi reklame. Industrija in trgovina sta čedalje manj posegale v reklamo, obrt pa je kmalu popolnoma umolknil.

V reklamah, kjer se je treba obračati predvsem na razum, čut, okus, oči, pa tudi na nižje človeške slabosti, gesla navadno ne potegnejo kupcev za seboj. Reklama pomaga pri prodaji, če je dosledna in resnična: če odgovarja blago točno popisu v oglasu, dočim se različni imperativi, ki se ne dajo vnovčiti, porazgube v nič kakor jek v skalovju. V trgovski ponudbi mora kupec videti svojo korist in če te ne vidi, bili so zastoj vsi izdani denarji. Prav tako niso dobra reklama protestni shodi, napadi in smešenja. Grožnje, sentimentalnosti in prošnje v reklamah nimajo mesta, so reklamna neokusnost in zabloda. Res je, da gane temperamentno navdahnjeni govor. V svojem srcu občutimo do mogočne konkurence morda celo gnev, toda to je tudi vse! Ti prvi močni vtisi se kaj kmalu poležejo in ostane v najboljšem primeru le sentimentalno sočustvovanje. Toda prav nič več ne. In tako se zgodi, da z enim sočustvujemo, — kupujemo pa pri drugem, ki ima za nakup razpete bolj vabljive mreže.

Moj namen ni priporočati nakup tega ali onega proizvoda. To je stvar kupca, da sledi svoji vesti in izkustvu. Kupec si je sam pridobil svoj denar, pa naj ga tudi potroši po svoji mili volji. Pač pa bi bilo zanimivo vprašanje, kaj bi bilo potrebno storiti v podkrepitev kupnje domačih izdelkov naši industriji, trgovini in obrti.

Dvigniti smisel za kvalitetno blago

V krvi in mesu našega človeka pred vojno je bilo, da je dosledno kupoval le kvalitetno blago. Škornji našega kmeta so trajali z izmenjo podplatov skoro vse življenje. Čevlje mu je delal čevljar, ker se je nanj zanesel, da mu bo dal dobro tvorivo v obuvanju in da bo tudi ročno delo izvrstno. Naša gorenjska sukna so bila znana po svoji trpežnosti in naš kmetski človek je bil skoro brez izjeme oblečen z blagom, ki je bilo napravljeno doma. Tudi mešan se je ravnal po pravcu dobrote. Ljubljanske trgovine s čevlji so bile znane, da so imele vse zapored in brez izjeme le najboljše čevlje v zalogi. Čevljarji so imeli polne roke dela in bili so gospodje. Angleško blago, ki je slovelo po svoji izredni trpežnosti in krepki trajni barvi, je bilo nekaj navadnega med nami. Slabega blaga skoro nismo poznali. Krojači so imeli dovolj opravila. Le z največjo težavo so se za silo uvedle konfekcijske trgovine, kojih izdelki so bili cenejši, pa tudi manj trpežni.

Tudi drugod po svetu so ljudje pred vojno stremili le za kvalitetnim blagom. Znan je angleški izrek: Nimam toliko denarja, da bi mogel kupovati ceneno blago! Izza poveljnih, na vseh poljih razrvanih let so se zopet pričeli klicati po kvalitetnem blagu. Nekaj radi tega, da bi se na ta način zaposlilo več ljudi, morda mnogo več pa zato, ker je dobrota pri blagu neprepeljiva. Nedavno sem čital v nekem strokovnem švicarskem mesečniku sledeče (po spominu): »Kam vodi boj za nakup cenejšega blaga, to vedi sam Bog! Če bo šlo še tako dalje, bomo kmalu nosili čevlje iz

Francija je baje pripravljena dovoliti sovjetski Rusiji posojilo ene milijarde frankov. V francoskih desničarskih krogih so zaradi tega silno razburjeni ter ostro napadajo vlado, kako more dovoliti Rusiji novo posojilo, ko pa noče Rusija niti priznati prejšnjih francoskih posojil.

papirja. Zato nikdar prevečkrat ne pove-mo, če rečemo: Vrnimo se k kvaliteti! Jaz pa pravim: Če bo še trajala licitacija za cene navzdol, bomo poleg galoš kmalu dobili še tretjo obutev, ki jo bomo morali nataktni na noge zajedno s čevlji in galošami, da nas obvaruje mokrote.

Tudi v naših ljudeh, ki so se rodili po vojni in med vojno, dremlje klic po kvaliteti. Le pogledimo kako se vsak izogiblje nakupa cenejšega blaga tam, kjer že viden sam jasno priča za nizko ceno. Kako malo meščanov boste videli, ki bi ne imeli lepe in čedne, pa tudi drage kravate!

Prav zato mislim, da bi naj bil klic našega čevljarkega obrtništva, trgovine in industrije:

Vrnimo se k kvaliteti!

Za to tezo bi bilo dovolj do sedaj še neizrabljenih, uspešnih reklamnih argumentov na razpolago. Ni še izginila iz nas vseh naša stara navada, želja po kvalitetnem blagu. Še je tu, takoj bi jo lahko obudili iz polsna. Na dan tedaj, vitez, da jo obudiš! Kajti le mogočna in smotreno izvedena pa dobro premišljena reklama, ki se naslanja na drugačne temelje vabljenja k nakupu, je našo zavest in nagon po nakupu dražjega a boljšega blaga za nekaj časa izpodrinila.

Zato je vprašanje, ali res nimamo nobenega človeka, ki bi našo čevljarško industrijo, trgovino in obrt glede reklame organizirali, da prične posamič ali pa kolektivno z že navedenim slogom vabiti? Industrija bi lahko naštopala po mojem mnenju samostojno, dočim naj bi vabili trgovina in obrt, če drugače ne gre, kolektivno. Samo pričeti je treba. Pa s korajžo in s trdnim upanjem na zmago. Mj kupci čakamo. Fortes fortuna adiuvat! Roke križem držati, pa brezborbeno ob strani stati, ko se odločuje lastna usoda, ne privede do srečnega konca. Tudi ne velja izgovor, da za reklamo ni denarja. Kdor ga ima za nakup surovine, ga mora imeti tudi za reklamo. Kajti le dvoje je mogoče pri sedanjem položaju v čevljarški stroki: ali inserirati in delati, ali pa še dalje hirati in štediti na stroških za propagando!

Zunanja trgovina

Italijanska vlada je prepovedala izvoz volne, volnenih odpadkov, kostanjevega lesa in tanina za strojenje.

Trgovinska pogodba med Českoslovaško in Nemčijo je bila skoraj neizpremenjena podaljšana.

Prodaja piva se je na Českoslovaškem v novembru povečala za 2'8 odstotka.

Prodaja češkoslovaških avtomobilov je v letu 1935. v primeri s prejšnjim letom narasla. Dočim so prodale čl. tvornice v letu 1934. 2079 motornih voz, so prodale v letu 1935. 2222 motornih vozil.

Tekstilna podjetja na Madjarskem morajo en odstotek svojih bruto dohodkov plačati v poseben državni fond za nabavo surovin.

Plazn dobi carine prosto skladišče, in sicer po prizadevanju tamošnje direkcije drž. železnic.

Med Francijo in belgijsko-luksemburško carinsko unijo je bila sklenjena pogodba, po kateri si te države tudi za leto 1936. priznajo posebne ugodnosti.

Silen napredek je dosegla v l. 1935. nemška avtomobilska industrija. Kljub pocenitvi voz je rasla vrednost prodanih motornih vozil takole: l. 1933. 479 milijonov mark, l. 1934. 727 in l. 1935. 1033 milijonov mark.

Po novi pogodbi z Nizozemsko bo Nemčija v bodoče v večji meri ko dosedaj nabavljala na Nizozemskem surovo maslo, jajca in sir.

Med poljsko in angleško premogovno industrijo je bil dosežen popoln sporazum, ki se nanaša tudi na dobave premoga Italiji.

Novi uradni tečaji

Finančni minister je odredil, da veljajo za čas od 1. do 31. januarja ti uradni tečaji:

1 napoleon	Din	303—
1 zlati turška lira	"	344—
1 angleški funt	"	246'50
1 ameriški dolar	"	43'70
1 kanadski dolar	"	43'40
1 nemška zlata marka	"	17'60
1 zlati šiling	"	8'30
1 avstrijski šiling	"	8'90
1 belgijski frank	"	7'40
1 pengő	"	8'95
1 brazilijski milreis	"	2'30
1 egiptovski funt	"	217—
1 urugvajski pezo	"	18—
1 argentinski pezo	"	12—
1 turška papirnata lira	"	35—
100 albanskih frankov	"	1390—
100 zlatih francoskih frankov	"	1426—
100 francoskih frankov	"	290—
100 švicarskih frankov	"	1426—
100 italijanskih lir	"	310—
100 nizozemskih guldinarjev	"	2975—
100 romunskih lejev	"	30—
100 bolgarskih levov	"	45—
100 danskih kron	"	968—
100 švedskih kron	"	1119—
100 norveških kron	"	1090—
100 pezet	"	600—
100 drahem	"	41—
100 češkoslovaških kron	"	182—
100 finskih mark	"	95—
100 letonskih lat	"	1000—

Tem tečajem je že prištet pribitek »prim«, uporabljati pa se morajo tudi v nastopnih primerih:

1. ko se sprejema kovano zlato — napoleonori in zlate turške lire — pri državnih blagajnah ob plačevanju davkov in drugih državnih dohodkov;
2. ko se pobirajo pristaniške takse, o čemer izda oddelek za davke potrebna navodila;
3. kot obračunavalni tečaji za angažiranje in potrošnje po proračunu za leto 1935/36. pri vseh državnih izplačilih v tujih valutah, in
4. ko se sprejemajo za kavcijo obveznice naših poveljnih državnih zunanjih posojil v zlato, 7%no in 8%no Blaire & Comp. in 7% Državne hipotekarne banke, emitirane v Newyorku, za preračunavanje dolarjev v dinarje.

Novi zvezek 'Trgovskega tovariša'

Izšla je 12. številka »Trgovskega tovariša« in s tem je zaključen 32. letnik te naše odlične gospodarske revije, ki jo ureja z nezmanjšanim uspehom 12 let predsednik Zveze trg. združenj Josip J. Kavčič. Vsebinska 12. številka je naslednja: R. Ranzinger: Razvoj in pomen spedijske stroke. — Žir.: Opredeljena mednarodna blagovna trgi. — Žir.: Mednarodne borze. — Dr. V. Š.: Spremembe v zunanji trgovini Jugoslavije. — D. P.: Naše gospodarstvo ob koncu I. 1935. — Sledi izredno bogat Lestek s celo vrsto zanimivih in aktualnih podatkov.

Iskreno želimo, da bi »Trgovski tovariš« v novem letu še znatno razširil krog svojih naročnikov in da bi bili med njimi prav vsi naši gospodarski ljudje. Izredno nizka naročnina — samo Din 36 — za vse leto — omogoča pač vsakomur, da postane naročnik.

Naroča se pri Trg. društvu »Merkur« v Ljubljani, Trgovski dom.

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovke Antonije Karo v Motniku. Poravnalni sodnik Grum, poravnalni upravnik odvetnik dr. Potokar. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Kamniku dne 29. januarja ob 9., rok za oglasitev do 25. januarja.

Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o premoženjih:

trgovca Svetozara Koserja ml. v Ljubljani. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik odvetnik dr. Modic. Narok za sklepanje poravnave dne 31. januarja ob 9., rok za oglasitev do 28. januarja;

trgovca z mešanim blagom Josipa Vrenka v Brežicah. Poravnalni komisar dr. Hočevar, poravnalni upravnik odvetnik dr. Zdolšek. Narok za sklepanje poravnave dne 4. februarja ob 10. pri sodišču v Brežicah. Rok za oglasitev do 30. januarja.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 1. januarja objavlja med drugim: Uredbo o združitvi občin Ribnica-trg in Ribnica-okolica, uredbo o ustanovitvi občine Radvanje ter uredbo o izločitvi kraja Zagorčič iz občine Markovci in priključitvi k občini Gorišnica — Pravilnik o delu v monopolnih ustanovah — Razne ratifikacije mednarodnih konvencij — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Naša zunanja trgovina v novembru

V enajstih mesecih je bila naša zunanja trgovina aktivna za 316 milijonov dinarjev

Zunanja trgovina v novembru ni dosegla oktobrskih števil izvoza in uvoza. Izvoz se je zmanjšal po vrednosti od 493,5 na 409,7, uvoz od 395,4 na 356,6 milijona dinarjev in saldo od 98,1 na 33,1 milijona dinarjev. V vseh 11 mesecih pa je bil izvoz za 261 milijonov ali za 7,6% večji od lanskega, uvoz pa za 101,9 ali za 3,1%. Aktivna so se povečala od 156,5 na 315,5 milijona dinarjev; upoštevati pa je, da je Narodna banka letos uvozila iz Pariza skoraj 80 milijonov frankov zlata in da bo naša zunanja trgovina v decembru gotovo zaradi sankcij dosti manjša.

Po količini je dosegel izvoz v novembru 289.914 ton (lani 360.512), v 11 mesecih skupaj pa 3.118.818 ton (lani v isti dobi 3.181.331), torej za 1,96% manj ko lani.

Glavni izvozni predmeti

so bili: pšenica 5 ton za 6617 Din, ostalo žito 388 ton za 452.481 dinarjev, koruza 17.112 ton v vrednosti Din 17,9 milijona, moka 347 ton za Din 540.575, otrobi 110 ton, Din 89 tisoč, fižol 3 mil. kilogramov (za Din 9,3 mil.), krompir 184,5 ton (219.764), sveže sadje 15 mil. kg za Din 34,3 mil., suhe češplje 2,3 mil. kg za 12,2 mil. Din, vino 1420 hl za 280 tisoč Din, žganje 22 hl za 33 tisoč, zdravilne zeli 309 ton za 1,25 mil., opij 29 ton za 13,2 mil., hmelj 553.928 kg za 17,35 mil. Din, listni tobak 585,2 tone za 17,1 mil., konoplja 2,5 mil. ton za 20,6 mil., živina (1792 konj, 291 žrebet, skupno za 3 mil. Din, 1750 goved za 2,7 mil., 622 telet za 0,3, 20.972 prašičev za 28 mil. Din) in perutnina 338 ton za 3 mil. Din, meso 2,6 mil. kg za 35,5 mil. Din, izdelkov iz mesa 83 ton za 183 tisoč Din, svinjska mast 688 ton 8,2 mil. dinarjev, ribe 56 ton za 391 tisoč, maslo, sir (50 ton), kačkavalj 111 ton za 1,5 mil., puh 127 ton za 7,7 mil., kože goveje 89 ton, telečje 71 ton, ovčje 54 ton za skupno 6 mil. dinarjev, drva 11 tisoč ton za 1,7 mil. dinarjev, gradbeni les 76 tisoč ton za 64,5 mil., oglje 2800 ton za 1,4 mil., žel. pragovi 7224 kosov za 0,3 mil., lesni izdelki 567 ton za 2,7 mil., vozdni ekstrakti 800 ton za 3,1 mil., kavstična soda 988 ton za 2,6 mil., kalci-jev karbid 642 ton za 1,1, cijanamid 568 ton

za 0,45 mil., ferosilicij 443 ton za 2,1 mil., cement 44.879 ton za 7,5 mil., svinec 610 ton za 1,8 mil., baker 2200 ton za 19,7 mil., ostale rude 84 tisoč ton za 13,5 mil., kovinske posode 44 ton, ostali predmeti skupaj 10 tisoč ton za 29 mil. dinarjev.

Uvozili pa smo:

surovega bombaža 1711 ton za 23,8 mil. dinarjev, preje 1412 ton za 39,3 mil., tkanin 231 ton za 14 mil., nogavic in rokavic 141 kilogramov za 26 tisoč Din, ostalih bombažnih izdelkov 21 tisoč kg za 0,6 mil., ostala tkiva in tkanine 1240 ton za 9 milijonov, železa surovega 2489 ton za 4,6 mil., pločevine 941 ton za Din 3,2 mil., cevi 549 ton za 2,4 mil., gradbenega materiala 3067 ton za 9,5 mil., razno 2000 ton za 12 mil., ovčje volne 262 ton za 6 mil., preje 140 ton 9 mil., tkanin 70 ton za 10 mil. in ostalega volnenega blaga za 1,3 mil. Din, surove svile 95 kg za 26.033 Din, preje 201 ton za 5,1 mil., tkanin za 12 ton za 5,2 mil., ostalih izdelkov za 300 tisoč Din, mineralnih olj — petroleja 1910 ton za en milij. Din, bencina 83 ton, Din 117.451, olja za mažo 353 ton, Din 830.005, surove nafte 8 tisoč ton za 4,3 mil., parafina 248 ton za 1,1 mil., nepredelanih kož 564 ton za 7,5 mil., usnja in obutve 12 ton za 1,8 mil. dinarjev, stekla 100 ton za Din 481.646, ostalega stekla 40 ton za 866 tisoč, riža oluščene 607 ton za 1,8 mil., neoluščene 1963 ton 4,9 mil. citron in pomaranč 856 ton za 2,2 mil., ostalega južnega sadja 1471 ton za 5,5 mil., kave 530 ton za 4,3 mil., kakao 121 ton za 0,7 mil., čaja 23 ton za 0,8 mil., sladkorja 13 ton, soli 3189 ton za 2 mil. dinarjev, premoga 46.435 ton za 13,4 mil., rastlinskih olj 108 ton za 0,7 mil., oljnih semen in raznih drugih 1198 ton za 3,2, bakreni izdelki 11 ton za en milijon, stroji in priprave 1226 ton, Din 26 mil., elektrotehničnih predmetov 196 ton za 11,2 mil., prevoznih sredstev 184 ton za 3,9 mil., zdravil 8 ton za 2,1, umetne organske barve 77 ton, Din 6 mil., porcelanskih izdelkov 239 ton 2,7 mil., tiskarskega papirja 933 ton 2,7, pnevmatike 55,8 tone za 287.686 dinarjev, kavčukove obutve 9 ton za 626 tisoč dinarjev, loja 195 ton za 1,2 in ostalih predmetov za 79 milijonov dinarjev.

Zahteve našega lesnega gospodarstva

Na sestanku lesnih trgovcev in proizvajalcev v Mariboru je bila sprejeta resolucija, v kateri se med drugim zahteva:

Vse lesno gospodarstvo Dravske banovine protestira proti strokovno in finančno neurejenim razmeram našega eksporta in zahteva takojšnjo izpeljavo kontrole uvoza ter uvedbo načrtnega gospodarstva pri uvozu in izvozu.

Zahtevamo, da se obračunavajo klirinška nakazila naših eksporterjev od Narodne banke po istem kurzu kakor importerjem.

Zahtevamo pospešeno ureditev plačil naših izvoznikov na Madjarsko.

Prosimo, da Narodna banka stavi v obtožnik ves kontingent novčanih, ki ji je dovoljen po zakonu, da ublaži škodljive posledice dosedanje preostre deflacijske politike.

Zahtevamo takojšnjo odobritev pravil centralnega odbora za lesno gospodarstvo kraljevine Jugoslavije v Beogradu in od istega predlagani pravilnik za eksportni sklad lesnega gospodarstva.

Zahtevamo znižanje železniških tarif v obče, da prevozni stroški ne bodo presegali vrednosti lesa in da se dvigne konkurenčna sposobnost našega lesa pri izvozu. Enako naj se znižajo najemnine ležarinskih prostorov, da ne bodo isti stali prazni.

Zahtevamo, da odločujoče oblasti uvažujejo predloge gospodarskih organizacij za sklicanje gospodarskega sveta.

Zahtevamo, da se imenuje v upravo razlaščenih gozdov v Dravski banovini tudi po en zastopnik lesne trgovine in industrije, ki ga bodo predlagale organizacije.

V ministrstvu za šume in rudnike naj se takoj osnuje posebni propagandni odsek za pospeševanje večjega lesnega konzuma v državi.

Zahtevamo, da se takoj ustavi v odlože vse prisilne dražbe in eksekucije do definitivne ureditve razdolženja in do normalizacije našega denarnega trga, da se obvaruje naša lesna trgovina in industrija, ki se nahaja izključno v nacionalnih rokah, pred popolnim propadom, kar bi imelo za vse gospodarstvo Dravske banovine pogubne gospodarske in nacionalne posledice.

Zahtevamo od kraljevske vlade, da upošteva pri izpremembi zakona o zaščiti denarnih zavodov in razdolžitvi kmetskih dolgov tudi lesno trgovino in industrijo, ki je prišla prva v najhujšo krizo.

Vprašanje dolžnikov naj se reši na zakoniti podlagi za vse državljane in ustanove enako, ne glede na stan dolžnika.

Zahtevamo, da država prisloži na pomoč našemu gospodarstvu, ki po nepotrebnem preživlja najhujšo gospodarsko krizo baš zaradi silnega pomanjkanja denarja, na ta način, da izda takoj štiri do šest milijard dinarjev državnega denarja, da obnovi denarni obtok, izvede razdolžitve, začne z javnimi deli in pozivi na ta način vse naše propadajoče gospodarstvo.

Vinski sejem v Ivanjkovih

XI. vinski sejem in razstava v Ivanjkovih bosta dne 7. januarja 1936. Prijavljena so vina iz najboljših vrhov in leg ljutomersko-ormoškega vinarskega okoliša. Prvič prevladujejo letos sortirana vina in bo štiri petine vseh razstavljenih vin sortiranih. Zastopane so prav vse znamenitejše vrste.

Vina so se prav lepo obnesla in so po večini že vsa čista. Razstavljeni prostor je sredi vinogradov tik kolodvora, da eventualno slabo vreme ne bo nič motilo. Prometne zveze so ugodne. Razstava je odprta od 8. do 19. ure.

Mariborski trg

Na trg z dne 24. decembra je bilo prignanih 9 konj, 5 bikov, 46 volov, 153 krav in 12 telet, skupaj 225 glav živine. Povprečne cene so bile: debeli voli 1 kg žive teže od Din 2'50 do Din 3'—, poldebili voli od 2'— do 2'50, plemenski voli od 2'— do 3'—, biki za klanje od 2'— do 2'75, klavne krave debele od 2'— do 2'50, plemenske krave od 1'50 do 2'—, krave za klobasarje od 1'— do 1'30, molzne krave od 2'— do 2'50, breje krave od 2'25 do 3'—, mlada živina od 2'— do 3'25, teleta od 3'— do 4'—. Prodanih je bilo 103 kom.

Mesne cene: volovsko meso I. vrste 1 kg Din 8—10, II vrste 6—8, meso od bikov, krav, telic 4—6, telečje meso I. vrste 8—10, II. vrste 4—6, svinjsko meso sveže 8—12.

Doma in po svetu

Na pravoslavni praznik »materice« je bilo pozvanih iz vsake banovine po 5 otrok na dvor, kjer so bili sprejeti in obdarovani od kralja Petra in kraljice Marije.

Notranji minister je izdal uredbo o spojitvi občin Ribnica-trg in Ribnica-okolica.

Hrvatski metropolit dr. Bauer bo praznoval v februarju svojo 80letnico.

»Slovenski dom« je ime novega dnevnika, ki je začel izhajati v Ljubljani. Izhajal bo vsak delavnik opoldne. V uvodni besedi pravi, da je njegov program razviden iz njegovega imena. Tiska se v Jugoslovanski tiskarni, njegov izdajatelj je Ivan Rakovec, njegov urednik pa Jože Košček.

Ravnateljstvo in upravni odbor Mestne hranilnice v Kamniku sta bila razrešena. Za gerenta hranilnice je bil imenovan dr. Žvokelj.

Slavski d. d. za lesno industrijo bo znižala delniško glavnicu z znižanjem vrednosti delnic od 50 na 10 Din od 15 na 3 milijone Din. Takoj nato pa bo povišala glavnicu zopet na 15 milijonov Din z izdajo 240.000 novih delnic po 50 Din nominalne.

Tvornica karbida in dušika pri Šibeniku, ki je last francoske družbe »Dalmatienne« in v kateri je bilo vse obratovanje ustavljeno že od 1. 1930., bo začela zopet obratovati, ker je na svetovnem trgu naraslo povpraševanje po umetnih gnojilih.

V januarju bo v Bukarešti mednarodna trgovinska konferenca. Verjetno je, da bodo to priliko porabili naši in grški delegati za sklenitev nove trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Grčijo, ki je dne 31. decembra 1935 potekla in bila provizorično podaljšana za pol meseca.

Angleški vladni krogi se z vsemi silami trudijo, da preprečijo generalni štrajk rudarjev, ki se naj bi začel prihodnji mesec.

Tvornica za orožje v Sulu, ki je bila last židovske rodbine Simson, je bila lastnikom kratkoma odvezta, vsa rodbina pa iz Nemčije izgnana, češ da je izplačevala prenizke mezde delavcem, da ni upoštevala vseh higienskih predpisov in da je imela prevelike dobičke.

Češkoslovaški kavalerijski polki se imenujejo od 1. januarja dalje dragonski polki. Ze pod Wallensteinom je veljal dragonski polk, ki mu je poveljeval Pappenheim kot elitni polk.

Nemška tvornica »Bayer« je ustanovila na Poljskem svojo podružnično tvornico aspirin tablet.

Brazilijanska vlada namerava odpovedati vse trgovinske pogodbe razen z U. S. A., Francijo in Portugalsko.

Božična pošta iz USA v Evropo je obsegala nič manj ko 59.697 vreč, za 15000 več ko lani. Samo parnik »Washington« je pripeljal v Evropo 11.700 paketov in nad 10 milijonov pisem.

Nekemu turskemu trgovcu je bil te dni prepovedan vstop v republiko San Marino, ker da je ta republika še vedno v vojnem stanju s Turčijo.

Glasilu njujorskega zdravniškega društva sporoča, da so se prvi poskusi s serumom proti revmatizmu izvršno obnesli.

Neki ameriški knjigotrožec je spravil v promet knjige, ki živčajo. Če nihče knjige ne bere en teden, potem se zasliši iz knjige živčje, na hrbtu knjige pa se pokaže listek z napisom: »Čitaj me!« Po enem letu preneha mehanizem v knjigi delovati.

V Budimpešti je samo na drugi dan božičnih praznikov izvršilo 18 oseb samomor.

Premoženje filmskega igralca Charlesa Chaplina so ocenile ameriške davčne oblasti na 50 milijonov frankov.

Nekaj trgovskih nasvetov

Izjemna cena

Gospa, to svilo prodajam po tej ceni. Vam jo pa dam za dva dinarja cenejše, ker ste moja stalna odjemalka. Tako je rekel neki trgovec svoji kupovalki. Ta je svoji prijateljici seveda pokazala robo in ta prijateljica je tudi šla v tisto trgovino po svilo. Dobila je pa za dinar ceneje ko njena prijateljica. Ko je ta to zvedela, je takoj obsodila trgovca, da je nesoliden in ni šla več v to trgovino, pač pa je še druge svarila.

Nauk iz tega si naj vsak sam napravi.

Ne sodi prehitro

V neko manufakturno trgovino vstopi bolj preprosto oblečen moški. Na mizi vidi finejšo blago, katero je ravno kupil neki drug odjemalec in vpraša, po čem je to blago. Prodajalec premeri vpraševalca od nog do glave ali narobe, ne vem več točno, pa pravi, da bo to zanj najbrže predrago, pove pa vseeno ceno. Nato kupec vpraša, če nimajo še kaj boljšega in je potem tudi boljše blago kupil. Prodajalec mora biti vedno previden v presojanju kupovalca.

Sodni troški

So trgovci, kateri razpolagajo z znatnim premoženjem in bi račune lahko brez vsake zamude plačevali, pa se pustijo tožiti in potem plačajo sodne stroške. Neki tak trgovec je bil tožen, pa je vseeno šel k svojemu dobavitelju, kateri ga je tožil in mu očital, da mu je s tožbo napravil nepotrebne stroške. Dobavitelj pa mu reče, da mu povrne stroške, če se vzame blaga. Toženi odjemalec je nabral blaga ali le za toliko, kolikor so znašali stroški. Mislil je najbrže le toliko vzeti, potem bi pa ne prišel več blizu. Seveda mu je tožitelj pojasnil, da prevzame na sebe stroške, če kupec vzame večjo množino blaga, drugače ne.

Cene v izlozbah

Nešteto krat se je priporočalo trgovcem, naj predmete v izlozbah označujejo s cenami. Izložbeno okno naj ne kaže samo, kaj se v trgovini dobi, ampak naj vzpodbuja k nakupu. Pred prazniki sem stal pred nekim oknom in občudoval lepe predmete za darila. Nekaj jih je bilo označenih s cenami, večina je bila brez označbe cene. Ustavili sta se pred izložbo tudi dve dami in se pogovarjali o umestnosti tega ali onega predmeta za darilo. Vprašali sta se, kaj neki to ali ono blago stane. V trgovino pa ni šla nobena vprašati. Večina ljudi je takšnih, da nočejo v trgovino sprasati za ceno, ker se vsakemu nerodno zdi le izpraševati, pa nič ne kupiti. Ako bi pa zaželeni predmet bil označen s ceno, more vsak takoj presoditi, če lahko kupi ali ne.

Bodite manj komodni, pa označujte izložene predmete s cenami.

Ali se izplača?

Pri nekem trgovcu na drobno sem videl odprte račune za Din 30.—, 45.—, 89.—, 115.— in podobne zneske. Ako si predložimo, da se mora za tak malenkosten znesek napisati račun, kolkovati, kopirati in potem vključiti v knjigo dolžnikov in ne vem kam še, nazadnje pa še terjati, moramo reči, da se res ne izplača dajati tako malenkosten znesek na odprt račun. Najmanjši znesek, ki bi se dajal nadrobno trgovcu na odprt račun, bi naj bil morda Din 500.—. Vsi manjši nakupi bi se naj plačali takoj v gotovini z odbitkom skonta. S tem bi se prihranilo mnogo pisarenja in tudi opominjanja.

Mednarodni semenj v Lipskem

Trgovinski muzej Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu obvešča, da se pripravlja oficialna udeležba Jugoslavije na mednarodnem velesejmu v Lipskem, ki bo od 1. do 8. marca 1936. Informacije in podrobna navodila za razstavljalce daje neposredno: Trgovaški muzej, Beograd, Ulica Miloša Velikog 29.

Velesejem v Tel-Avivu (Palestini)

se bo otvoril dne 30. aprila 1936. Priprave za to veliko gospodarsko manifestacijo so v polnem teku. Pošiljke, ki se naslovijo na »The Levant Fair Management« Tel-Aviv (Palestina), so oproščene uvozne carine. Na omenjeni naslov se je obrniti za vse podrobnejše informacije.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Poselno priručnik trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca mlačna;
promet Din 4.288.685-56.

Kljub temu, da sta bila zbog božičnih praznikov samo dva borzna sestanka, je bil tekem prejšnjega tedna dosežen znatno večji devizni promet, kakor v predzadnjem borznem tednu, ki je na petih borznih sestankih zaključil s skupnim deviznim prometom 3.982 tisoč dinarjev.

Gros zaključkov je bil perfekturen na ponedeljkovem (dne 23. t. m.) borznem sestanku, ki je znašal nad Din 3.387.000— ter so prevladovali zaključki v devizah New York in London, medtem ko je bilo na petkov borzni dan (27. t. m.) prodano oziroma kupljeno deviznega blaga le za Din 901.000—.

V poedinih devizah je bil tekem prejšnjega borznega tedna dosežen ta promet (v tisočih dinarjev):

	Pred- zadni teden	Mi- nuli teden	
Amsterdam	479	252	
Bruselj	—	6	
Berlin	487	443	priv. kliring
Din. deviza	903	75	avstr. priv. kliring
Dunaj	1.147	412	priv. kliring
Curij	71	95	
London	891	1203	inkl. priv. kliring
Madrid	—	52	priv. kliring
New York	57	1185	
Pariz	224	491	
Praga	105	—	
Solun	118	75	boni

Največje nazadovanje deviznega prometa pokazuje Dunaj, katerega je bilo v privatnem kliringu zaključeno za nad 900.000 dinarjev manj nego v predzadnjem borznem tednu. Nasprotno pa se je dvignil promet v USA dolarjih za nad 1.100.000 Din.

Narodna banka je dala le Amsterdam in Curij na razpolago, in sicer v višini običajnega dnevnega deviznega kontingenta, ni pa posredovala niti v Londonu niti v Berlinu.

Skupni devizni promet v decembru do 27. t. m. znaša nad 17'6 milij. dinarjev in je že sedaj za 4'3 milij. večji od celotnega deviznega prometa v decembru 1934 ter presega za več kot en milijon dinarjev totalni devizni promet prejšnjega meseca.

V priv. kliringu je bil trgovan avstrijski šiling dne 23. t. m. na bazi Din 9—9'10, v petek, dne 27. t. m. pa na bazi Din 9'05 do Din 9'15.

	S prvo Narodne banke		23. dec. 1935 — 27. dec. 1935	
	Povpr. Din	Pon. Din	Povpr. Din	Pon. Din
Amsterdam	2973'45	2988'04	2972'74	2987'34
Berlin	1754'53	1768'41	1754'53	1769'11
Bruselj	737'83	742'89	737'83	742'89
Curij	1423'—	1430'07	1423'—	1430'07
London	215'86	217'92	215'62	217'67
New York	4352'66	4388'98	4350'88	4387'19
Pariz	289'07	290'51	288'86	290'30
Praga	181'60	182'71	181'46	182'57

Devizni tečajji so v minulem borznem tednu beležili s stalno padajočo tendenco, sicer je oslabil Amsterdam za — 0'71 poena, London za — 0'24, New York za — 1'78, Pariz za — 0'21 ter Praga za — 0'14 poena. Curij je ostal neizpremenjen, dočim sta 27. t. m. notirala Berlin in Bruselj na bazi ponedeljkovih notic.

Efektno tržišče

Tendenca nestalna.

Na tukajšnjem efektnem tržišču vlada še vedno popolno mrtvilo. Tudi industrijski in bančni papirji so nalik prejšnjim tednom ostali povsem brez notic, medtem ko so državni efekti beležili takole:

	23. XII. 1935	27. XII. 1935
	Din	Din
7% inv. posojilo	75—77—	75—77—
8% Blairovo pos.	80'50—81'50	80—81—
7% Blairovo pos.	70—71—	70—71—
7% Seligm. pos.	75—77—	76—78—
4% agrarne obv.	43—45—	45—46—
6% begluške obv.	60'50—61'50	60—62—
2½% voj. škoda	357—360—	355—357—

Brez notic so ostale 7% obveznice stabilizacijskega posojila v zlatu iz leta 1931., dalje 5% srednjeročne obveznice za finansiranje javnih del in 6% obveznice za likvidacijo agrarnih odnošajev v bivši Dalmaciji iz leta 1933.

Zaključkov ni bilo.

Žitno tržišče

Tendenca še vedno čvrsta.

V minulem borznem tednu ni bil perfekturen noben zaključek v žitih ali mlevskih izdelkih.

Času primerno suha koruza se je podražila za Din 6'—, pšenica bačke in banatske provenience pa za Din 6'50 pri 100 kg, dočim se je slavonski oves pocenil za dinarjev 7'— pri 100 kg. Mlevski izdelki so notirali neizpremenjeno.

	Žito:	Din	Din
Koruza:	času primerno suha, letine 1935, s kvaliteto garancijo, franko vagon nakladalna postaja	110—	112—
	prekomerno suha, franko vagon prekmur. postaja, plačljivo proti duplikatu	113—	115—
Pšenica:	bačka, 78 kg, prompt. dobava	172'50	175—
	banat., 78 kg, prompt. dobava	172'50	175—
Oves:	nov, zdrav, suh, rešetan, feo. vagon slavonska post., plačljivo proti duplikatu	137'50	140—

Mlevski izdelki:

Moka:	pšenična Og. banat. postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	265—	275—
	pšenična Og. bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	265—	275—
	pšenična 2. bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	245—	250—
	pšenična 3. bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	225—	230—

Otrobi:	pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prometni davek, feo. vagon bačka postaja	110—	115—
---------	--	------	------

Lesno tržišče

Tendenca zelo mlačna.

Prognoza za potek lesne trgovine v letu 1935. je bila zelo slaba, vendar pa si tudi najhuji pesimisti niso mogli predstavljati takšne katastrofe, kot je dejansko nastopila in ki je uničila našo lesno industrijo ter trgovino.

Zbog izprememb italijanskih carinskih uvoznih postavk je za Slovenijo popolnoma odpadla produkcija bukovine, prav tako pa je naš mehki les izgubil svoja tržišča

v Gorenji Italiji, ker je Avstrija prevzela vso Gornjo Italijo kar se tiče konzuma mehkega rezanega in tesnega lesa. Kljub visoki carini pa je naš mehki les še vedno bolj konveniral srednji in spodnji Italiji ter njenim kolonijam, ki so tudi krile svoje potrebe iz naših zalog.

Nekako koncem pomladi je že izgledalo, da se je situacija na našem lesnem tržišču popravila, to pa vsled tega, ker se je nujno potreboval gradbeni les za Somalijo in Eritrejo. A žal, da je imela tudi pri tem zelo malo koristi naša Slovenija, kajti pojavila se je ostra konkurenca celo doma, in sicer od strani »Šipada«, ki je prevzel pretežni del dobav.

Devizne težkoče in dolgotrajnost klirinških izplačil kakor tudi vedne izpremembe v klirinških predpisih so stalno tlačile in povzročale težave našim lesnim izvoznikom tako, da je postajal položaj čimdalje bolj zagoneten in nesiguren. Vrh vsega pa so se sankcije proti Italiji izvajale resno in tako strogo kot ni bilo pričakovati. A tudi s tem ni nihče računal, da bodo trajale tako dolgo in izvajane tako rigorozno! Kaj pa pomenijo naš sankcije za lesno trgovino v Sloveniji, pove dejstvo, da se o tej za Slovenijo doslej prevažni gospodarski panogi kmalu ne bo moglo več niti govoriti, niti pisati, ker pač lesna trgovina v Sloveniji sploh ne bo več obstajala.

Navodila glede uslužbenskega in samskega davka

Davčna uprava je objavila naslednji razglas:

Vsi delodajalci, ki morajo po določilih člena 100. zakona o neposrednih davkih plačevati uslužbenski davek v davčnih znamkah, se pozivljajo, da v smislu naredb finančnega ministrstva z dne 10. septembra 1929, št. 83.390, predložijo v januarju 1936 podpisani davčni upravi pregled knjižice za uslužbenski davek radi ugotovitve, če so uslužbenci davek pravilno in redno plačevali v davčnih znamkah. Če ne predložijo knjižice, se bo z njimi postopalo po določilih člena 139., odnosno v primeru utajbe davka po členu 142. zakona o neposrednih davkih. Iz davčne knjižice mora biti razvidna plača uslužbenca leta 1935., uslužbenski davek in 1% izredni doprinos. Če polne davčne knjižice mora delodajalec odvesti davčni upravi in si nabaviti nove. Delodajalec mora voditi davčno knjižico za vsakega uslužbenca, tudi če ne podlega uslužbenskemu davku.

Vsi delodajalci se opozarjajo na določila zakona z dne 20. decembra 1930. o davku na neoženjene moške osebe. (Sl. l. 27. IV. ex 1931. z dne 15. januarja 1931.)

Po odredbah tega zakona plačujejo davek na neoženjene osebe a) vsi neoženjeni moški, b) vdovec brez zakonske dece, c) vsi moški, ki so ločeni sodnijsko, če nimajo zakonskih otrok in ne vzdržujejo žene in otrok. Samski davek morajo plačevati, če so dopolnili 30. leto in niso prekoračili 60. leta ter stanujejo v mestih, trgih in krajih, kjer je sedež sreskega načelstva.

Oproščeni pa so davka na samsce:

1. Vse posvečene osebe, ki jim je zakon prepovedan po cerkvenih predpisih.
2. Osebe, ki se zaradi cerkvenih predpisov ne morejo ponovno poročiti.
3. Vojaki, podčastniki in nižji častniki.
4. Obsojenci v zaporih za dobo kazni.
5. Inozemci.
6. Osebe, ki so po državljanstvu zakonu nesposobne upravljati svoje imetje.
7. Popolni invalidi.
8. Osebe v službenem razmerju, katerih prejemki ne znašajo več kakor 2.500 Din na mesec.

Davek na neoženjene osebe znaša:

1. za osebe od 30.—35. leta 50% dopolnilnega davka k zemljarini, zgradarini, pridobnini, rentnini, in usl. d. po čl. 95 in 96 zak. o nep. dav.;
2. za osebe preko 35.—40. leta 40% dopolnilnega davka k zemljarini, zgradarini, pridobnini, rentnini, in usl. d. po čl. 95 in 96 zak. o nep. dav.;
3. za osebe preko 40.—50. leta 25% dopolnilnega davka k zemljarini, zgradarini, pridobnini, rentnini, in usl. d. po čl. 95 in 96 zak. o nep. dav.;
4. za osebe preko 50.—60. leta 10% dopolnilnega davka k zemljarini, zgradarini, pridobnini, rentnini, in usl. d. po čl. 95 in 96 zak. o nep. dav.

Samski davek se plačuje skupno z uslužbenskim davkom tako od ponavljajočih se dohodkov, kakor od dohodkov od primera do primera. Pri obračunavanju davka se zneski pod 50 par ne upoštevajo; nad 50 par pa zaokrožijo na cel dinar.

Službodajalci morajo ugotoviti glede vsakega posameznega uslužbenca ali je samski, vdovec ali ločenec, dalje ali je kot vdovec ali ločenec imel zakonske otroke ter tudi če vzdržuje ženo in zakonske otroke.

Prav tako se mora ugotoviti za vsakega uslužbenca ali nameščenca, ki je podvržen davku, starost koncem davčnega leta. Posvečenim osebam, vojakom, podčastnikom in nižjim častnikom ter onim uslužbencem, katerih mesečni dohodki so manjši od 2500 Din brutto ni treba dokazati, da so oproščeni tega davka, ker se to lahko ugotovi na podlagi uradnih podatkov. Vse druge osebe pa, ki so našete kot oproščene tega davka, morajo pravico do oprostitve dokazati z listinami. Prav tako morajo dokazati pravico do oprostitve doličene osebe, ki so sodno ločene in morajo vzdrževati ženo ali zakonske otroke.

Nameščenci odnosno osebe, ki imajo 9 ali več živih otrok in ki ne plačujejo nad 500— Din neposrednega davka letno, so oproščeni plačevanja vseh teh davkov, torej tudi uslužbenskega davka. Pravico do oprostitve mora prijaviti davčni zavezanec z izpiskom iz krstne knjige pristojni davčni upravi. Davek na neoženjene moške osebe se ne more plačati z davčnimi znamkami, ampak ga mora službodajalec odvesti mesečno v gotovini davčni blagajni.

Zakaj treba znižati obrestno mero

Guverner češkoslovaške Narodne banke prof. dr. Engliš je z ozirom na nameravano znižanje obrestne mere Narodne banke v intervjuu z novinarji dejal med drugim naslednje:

»Ni pač drugače mogoče, kakor da pomeni znižanje za ene žrtev, za druge pa olajšanje njih položaja. Vlagatelji in lastniki kapitalov morajo razumeti, da postane zbog njih zgube na obrestih njih kapital bolj varen. Če ne bi stala za vlogami podjetja in obrati, ki imajo pridobitno sposobnost, bi bili denarni kapitali samo številke, za katerimi ne bi bilo nobene vrednosti. Če bi podjetja zaradi prevelikega naraščanja vrednosti dolgov propadla, bi moralo priti do izravnave ali z znižanjem kapitala od primera do primera, to je z insolventami, ali nakrat z znižanjem valutne vrednosti. Olajšave za dolžnike zavarujejo valute in kapitale. Znižanje obrestne mere z uredbo še ne pomeni, da vlada na trgu preobilica kapitala. Nasprotno je pričakovati, da bosta valutna varnost in gospodarsko oživiljenje, kar pričakujemo od znižanja obrestne mere, pospešile ustvarjanje kapitalov, a tudi potrebo po kapitalu. Morda ne bo toliko kapitala, kakor bi hoteli ljudje, da ga omogoči znižanje obrestne mere. Toda zato bodo denarni zavodi bolj varno nalagali denar, ker jih visoke obresti ne bodo zapeljevale v tvegane naložbe.«

Takšni predpisi naj bodo jasni

Češkoslovaške trgovske organizacije so te dni poslane finančnemu ministrstvu rešucijo, v kateri zahtevajo, da morajo biti takšni predpisi jasni. Zlasti podeželski trgovci nikakor ne morejo pravilno izvrševati vseh svojih davčnih dolžnosti, če so predpisi nejasni. Zato prosijo trgovci, da izda finančno ministrstvo praktična in lahko razumljiva navodila glede vseh takšnih dolžnosti davkoplačevalcev. V teh navodilih pa ni treba navajati nobenih paragrafov, temveč njih namen naj bo samo ta, da more v njih vsak davkoplačevalec vedno hitro in lahko najti podatke, ki jih potrebuje. Tudi pri nas bi bila podobna navodila nujno potrebna, ker se tudi pri nas kmalu nihče ne bo več spoznal v naših takšnih in davčnih predpisih.

Nove poštné tarife med državami Male antante in Balkanskega spoznava

Od 1. januarja dalje veljajo te tarife: s Češkoslovaško: za pisma do 20 g 3 dinarje, za ostale enote ostane tarifa neizpremenjena. Za vrednostna pisma za vsakih 300 zlatih frankov Din 4'50; knjige, brošure in note za vsakih 50 g Din —'25; taksa za pakete se zmanjša za Din 3'50 za vsako stopnjo teže od naših terminalnih taks.

Za promet z Rumunijo, Grčijo in Turčijo pa veljajo te takse: navadna pisma do 20 g Din 3'—, za vsakih nadaljnjih 20 g po Din 1'50, za dopisnice Din 1'50, za poslovne papirje za vsak gram Din 0'25, najmanjša taksa pa je Din 1'75, za knjige, brošure in note za vsakih 50 g Din 0'25, za priporočene pošiljke 3 Din, za povratnice po naknadni zahtevi po Din 4'50, za vrednostna pisma ali pakete se plača taksa po vrednosti, in sicer za vsakih 300 zlatih fr. Din 4'50, taksa za navadne pakete pa se zmanjša za Din 3'50 za vsako stopnjo naše terminalne tarife.

Francoski čevljarji proti Bat'i

Zveze francoskih čevljarjskih industrij, trgovin z usnjem in s kožami ter čevljarjev so ustanovile skupen odbor v svrhu uspešnejše borbe proti tujim čevljarjskim industrijam. Nova zveza bože tudi doseči prepoved uvoza čevljev iz Češkoslovaške (Bafinih čevljev) ter prepoved nameravane ustanovitve tvornice Bafe v Franciji.

Tudi Nemci so začeli pošiljati pivo v pločevinastih posodah

V Angliji in Ameriki pošiljajo pivo že precej časa v pločevinastih posodah in ne več v steklenicah in sodih. Predvsem pride s tem na prostoru in prihranijo mnogo na prevoznini. Pošiljanje v pločevinastih posodah pa ima še to prednost, da te posode ne prepuščajo svetlobe in se zato kvaliteta piva ohrani. Sedaj delajo v Nemčiji poskuse, če morda ne trpi okus piva pri pošiljanju v pločevinastih posodah, narkar bo tudi Nemčija začela na ta način pošiljati pivo.

Odkrita beseda glede enotnih zakonov

Ne se prenačljiti z novim združnim zakonom

Kakor že mnogokrat preje, tako smo mogli brati tudi sedaj ob priliki predložitve novega združnega zakona, kako odveč je vsako poudarjanje o veliki koristnosti in potrebnosti enotnega združnega zakona. Mesto 20 različnih zakonov in uredb, ki določajo sedaj pravno razmerje različnih združenj v državi, bo potem le en zakon, ki bo veljal v vsej državi. Na videz je tudi res nad vse privlačna pridobitev, če dobimo mesto 20 različnih zakonov in uredb le en zakon. V praksi in v resnici pa je stvar le malo drugačna, česar pa fanatiki unificiranja seveda nečijo videti.

Vsi ti različni zakoni in uredbe, ki so doslej urejali pravne odnose v združenjih, so pač bili rezultat posebnih razmer, v katerih so se razvijale te zdruge. Mnogi teh zakonov so v resnici že zelo stari in potrebni reforme, toda navzlic temu so združenjem le dobro služili, kar je najbolj razvidno iz velikega napredka, ki so ga zdruge dosegle. Iz tega sledi, da resnične stvarne nujnosti za enotni zakon niti ni, temveč da je prišel novi zakonski načrt na dnevni red bolj iz znane želje po čimprejšnjem in splošnejšem unificiranju vsega, kakor pa zaradi napredka združenj samih.

Z državnega stališča je sicer ta želja po unificiranju razumljiva, vendar pa ni vedno tudi brezpogojno dobra. Pravilna unifikacija je le tista, ki prinese prebivalstvu olajšanje, da ga reši iz neke zmede, čisto nasproten učinek pa doseže unifikacija, kadar jo prebivalstvo občuti kot neko vsiljenost, ki neprijetno posega v njegovo življenje. Uniforma pač ni vedno prikladna in more se dogoditi, ko jo v uniformo vtaknjeni človek občuti ko prisilni jopič. V takšnem primeru bo pač moralen učinek unifikacije popolnoma zaigran in mesto da bi enotni zakon združeval ljudi k skupnemu delu, jih bo navajal k želji razdruževanja.

Za zdruge veljajo te resnice še prav posebno, kajti napredek združenj je še zlasti odvisen od njih prilagoditve krajevnim razmeram. Zdruge, ki teh krajevnih razmer ne upoštevajo, naj niti ne misli na uspeh, ob nezanimanju in odporu prebivalstva bo hitro morala ustaviti vsako delo.

Dipl. tehn. Vojačin Zelenik:

Izplačevanje mezd

Zaračunavanje in izplačevanje mezd delavstvu je sestavni del organizacije obratne organizacije. Izplačevanje se mora tako urediti, da se porabi za to kolikor mogoče malo časa.

Najenostavnejša oblika mezde je časovna mezda. Delavcu se plača čas, katerega je prebil na delu, ne glede na količino izvršenega dela. Ali pri tem načinu plačevanja mezde se najmanj naredi, če ni nadzorstvo dovolj strogo.

Drugi način zaračunavanja in izplačevanja mezde je mezda v akord ali od kosa. Za podlago služi določena enota cene, katere se plača za izvršeno količino dela. Ta enota se določi naprej in se more izpremeniti le, če se izpremeni način dela. Akordna ali kosovna mezda vzpodbuja delavca, da hiti z delom in skuša povečati zaslužek. Delavcu se mora tudi vedno izplačati na ta način zaslužena mezda. Večkrat se da kako delo celi skupini delavcev v akord. Delavci si potem razdelijo zaslužek med seboj. Včasih se izroči delo v akord, toda delodajalec za jamči delavcu določeno mezdo na uró. Delo se pa mora napraviti v dogovorjenem času. Ako delavec prekoraci ta čas, dobi zaslužek le za dogovorjeni čas.

Da dvignejo v delavcu veselje do dela, izplačujejo nekatera podjetja nagrade. Delavec izvrši kakšno delo s posebno pazljivostjo, ali izvrši jako lepo kakovostno delo, ali porabi za izvršitev krajši čas, kakor je bilo določeno, tedaj dobi za to kot priznanje in odškodnino posebno nagrado.

V nekaterih podjetjih so poskusili dvigniti količino dela in zanimanje za podjetje z udeležbo delavstva na dobičku podjetja. V vsakem podjetju se dobi hujšakinja in taki so s svojim ravnanjem in sejanjem nezaupanja delavstva v računsko zaključke podjetja dosegli, da se ta način nagrade delavstvu ni obnesel.

Iz tega sledi, da bi morala za zdruge vsake gospodarske enotne pokrajine veljati tudi posebna določila. Če bi že hoteli imeti enotni združni zakon za vso državo, potem bi smel ta biti le okvirni, dočim bi podrobnejša določila vsebovali banovinske uredbe ali zakoni. Te uredbe ali zakone bi morali izglasovati voljeni banovinski svet in dokler teh nimamo, ni enotni združni zakon niti aktualen. Naše zdruge so tako občutljivi gospodarski organizmi, da jim more premalo obzirno izvedena unifikacija čisto uničiti eksistenčno možnost. Takšnih nevarnosti pa nudi novi osnutek združnega zakona vse polno in zadostuje, če omenimo njegova določila glede kreditnih združenj.

Posebno tvegano pa je unificirati združništvo v sedanjih kaotičnih gospodarskih časih. Ali ni bolj pametno počakati, kako se bodo razmere razvijale in na podlagi novih razmer določiti tudi nove norme za zdruge?

Sicer pa bi morali že zaradi svojih starih izkušenj biti pri unifikacijah malo bolj pazljivi in previdni. Saj smo doživeli že celo ploho takšnih zakonov, zato pa še večjo ploho novel in izprememb, da je na vse zadnje iz vse unifikacije na marsikaterem področju nastala večja zmeda, kakor pa je bila pred unifikacijo. Posebno v gospodarskih vprašanjih se ni unifikacija skoraj nikdar izkazala, ker skoraj ni mogoče zajeti vseh različnosti, ki vladajo v gospodarsko popolnoma različnih banovinah, z enim samim zakonom. Znova moramo poudariti, da bi smeli zlasti glede gospodarskih zadev imeti le okvirne zakone, ki bi jih izpopolnjevali posebni banovinski zakoni. Za zdruge velja to pravilo še v posebni meri.

Zato ne unificirajmo zaradi unificiranja samega, temveč unificirajmo samo iz razloga in le takrat, kadar se z unifikacijo doseže resničen in očiten napredek, če so tudi ustvarjeni že vsi pogoji za izvedbo unifikacije. Glede unificiranja našega združništva še nismo tako daleč in številni ugovori, ki prihajajo proti novemu združnemu zakonu iz vrst združnikov samih, dokazujejo, da je boljše, če s to unifikacijo še malo počakamo. Načelna ni dobra, pravi naš pregovor, pri izdaji zakonov pa že celo ne.

mu je odbilo in koliko znaša čisto izplačilo. Večinoma porabljajo podjetja papirnate vrečice, na katerih je že vse potrebno tiškano in se s svinčnikom ali s črnilom primerno izpolni ali zapiše. Znesek se vloži v vrečico, ta zapre in ob izplačevanju izroči delavcu.

Voditi se mora mezdna knjiga, v kateri mora biti razvidno za vsakega delavca, za kateri čas se mu izplača mezda, koliko časa je delal, koliko je zaslužil, koliko se mu je odbilo in koliko je bilo čisto izplačilo.

Vsako bolje organizirano podjetje ima takozvano matično knjigo, to je knjiga, v kateri je za vsakega delavca določena stran, kjer se zapišejo vsi osebni podatki delavca, kakor tudi glede njegovega družinskega razmerja, ime žene, otrok, število in starost teh itd., kar vse služi v presoji kakovosti delavca.

Tu podajam obrazec natiska na taki vrečici.

Firma

Lista št. od do

Štev. Ime

..... del. ur. a Din Din p

..... nadur. a Din Din p

..... akord. a Din Din p

..... a Din Din p

..... Skupaj Din p

Odbitki:

Boln. blag. za mes. Din p

Blago Din p

Predujem Din p

Davek Din p

..... Din p

Odbitki skupaj Din p

Čisto izplačilo: Din p

Prešteti takoj!

Vsak mora osebno prevzeti denar. Morebitni primanjkljaj ali pomoto takoj ob prejemu javiti. Poznejša pritožba se ne upošteva.

Srečno Novo leto želi trdka

IVAN KREGAR

izdelovanje vseh kovinskih predmetov in kromiranje

LIUBLJANA, Zrinjskega cesta 3

Ugoden razvoj ameriškega gospodarstva v l. 1935.

Ameriški gospodarski listi že objavljajo pregled o razvoju ameriškega gospodarstva v l. 1935. Ti pregledi kažejo, da je ameriška proizvodnja v l. 1935. prav lepo napredovala. Proizvodnja surovega železa, ki je znašala v l. 1932. le 9 milijonov ton, je v l. 1934. narasla na 16, lani pa na 21 milijonov ton. Surovega jekla so proizvele v l. 1934. tvornice 25, l. 1935. pa 33 milijonov ton. Silen razvoj je doživela tudi avtomobilska industrija. V l. 1932. je proizvela 1'4 milijona voz, l. 1934. 2'8 in lani že 4 milijone voz. Potrošnja kavčuka se je dvignila od 456.000 ton v l. 1934. na 490.000 ton v l. 1935. Proizvodnja petroleja je rastla takole: l. 1932. 815 milijonov sodov, l. 1934. 964 in l. 1935. 1.020 milijonov sodov. Proizvodnja umetne svile je narasla od 61 v l. 1932. na 95 milijonov kg in dosegla s tem rekordno višino. Proizvodnja čevljev (usnjenih) je narasla od 313 milijonov parov v l. 1932. na 367 milijonov parov v l. 1935. Tudi železniški in telefonski promet sta se povečala in znatno je narasla tudi potrošnja električnega toka. Močno se je dvignil tudi konzum piva, in sicer od 41 na 50 milijonov sodov (po 120 litrov). Tudi farmerjem se godi nekaj boljše. Dočim so znašali njih dohodki v l. 1932. 4'3 milijarde, so se dvignili v l. 1933. na 5, naslednje leto na 6 in v lanskem letu na 6'1 milijarde dolarjev. Zelo pa se zboljšale tudi razmere na kapitalnem trgu. Stalno pa se dviga tudi tečaj delnic ter je znašala celotna vrednost vseh na borzo pripisanih delniških papirjev koncem l. 1932. 23 milijard, koncem l. 1935. pa 45 milijard dolarjev.

Prve sovjetske zlate pošiljke v Ameriko

Prvič po letu 1928 je poslala sovjetska vlada zlato v Združene države Sev. Amerike. V novembru je prišlo v Ameriko zlato za 759.000 dolarjev, ta mesec pa sta dospeli dve pošiljki po 164.000 dolarjev. Izvoz ruskega zlata v Nemčijo pa je nasprotno silno nazadoval. Še leta 1934 je uvozila Nemčija iz Rusije zlata za 200 milijonov mark. V prvih desetih mesecih letošnjega leta je padel uvoz na 15 milijonov mark. Uvoz zlatega pepela ter zlatih odpadkov v Nemčijo je znašal v letu 1934 še 12 milijonov mark, letos pa je padel na poldrugi milijon.

Nove knjige

Kaye-Smith: Konec Alardov. Založila in izdala Jugoslovanska knjigarna. Cena knjige kart. Din 68.—, vez. Din 80.—.

Roman »Konec Alardov«, ki ga je napisala angleška pisateljica Kaye-Smith, je zgodovina stare angleške fevdalne družine, ki pride pod kolesa modernega gospodarstva in ki neusmiljeno propade, ker ne razume duha nove dobe. Cena agrarnih proizvodov pada in zemlja ne more dati onih dohodkov, ki jih potrebuje stara plemiška rodbina, da živi stanu primerno. — Zlasti po vojni, ko je pritiskala po vsem svetu agrarna kriza, je postal položaj plemiških veleposestnikov nemogoč. Dokler še živi stari plemič sir John Alard, ki z močno roko doseže, da vsi otroci žrtvujejo svojo osebno srečo koristim rodbine, more stara fevdalna rodbina še nekako kljubovati duhu časa. Toda kmalu se izkaže, da so vse žrtve otrok odveč in da je tudi sin Peter zamen žrtvoval svojo lepo ljubezen do Stelle in se poročil z bogato Židinj, da olajša veleposestvo od bremena hipotek. V rodbino samo prodre nov duh, katerega nosilca sta najmlajši in simpatični sin Gervazij ter njegova najmlajša sestra, in stare tradicije se zrušijo.

To je na kratko vsebina zanimivo pisane romana o koncu rodbine Alardov. Roman ima krasna mesta, gre pa mestoma tudi preveč v podrobnosti, vendar pa je dejanje vseskozi napeto in zlasti odlična karakterizacija oseb. Upamo, da bo tudi slovenski prevod našel pri svojih bralcih isto odobravanje, kakor ga je našel original pri angleških bralcih. Knjigo toplo priporočamo.

Tri nove knjige Akademске založbe

Akademška založba, ki si je pridobila z izdajanjem epohalnega dela »Monumenta artis Slovenice« trajne zasluge za slovensko književnost, je izdala te dni tri nove knjige, ki delajo čast založnici.

V prvi vrsti je treba omeniti

Trubarjev katekizem.

Od znamenitega Trubarjevega katekizma je ohranjen samo še en izvod, ki se nahaja v Narodni biblioteki na Dunaju. (Zakaj nismo zahtevali in dosegli, da bi nam bil ta izvod vrnjen na podlagi mirovne pogodbe, ne razumemo. Pa to mimogrede! Op. ured.) Vsaka stran tega katekizma je bila posebej fotografirana, nato kliširana in odtisnjena, da je sedaj izdani katekizem do pičice enak originalu. Za bibliofile je zato Trubarjev katekizem Akademске založbe darilo, ki ga pač ne morejo dovolj prehladiti. Mirno pa moremo tudi dostaviti, da smemo biti Slovenci kar ponosni, če si moremo kljub svoji maloštevilnosti, kljub razkosanosti na tri države in kljub sedanji krizi dovoliti takšno izdajo knjige, kakor je Trubarjev katekizem Akademске založbe. Že samo zaradi tega bi moral kupiti ta katekizem vsak količnik dobro situiran Slovenec. Z ozirom na ogromne stroške treba priznati, da je 260 strani debela knjiga zelo poceni, saj velja le 120 Din, v najboljši ročni vezavi pa Din 180.—.

Zelo toplo priporočamo to knjigo!

Za ljubitelje moderne lirike pa je izdala Akademška založba

»Novembrske pesmi« Mirana Jarca.

Odlike pesnika Mirana Jarca so znane, saj je njegova prva pesniška knjiga »Človek in noč« že davno razprodana. Nova zbirka bo zbog svoje zrelosti in lepote dosegla prav gotovo isti uspeh.

Tretja knjiga »Akademске založbe« je deci namenjena

Kapelica K. Široka.

V krasni opremi pripoveduje Širok deci v lepih verzih razne legende o Jezusu in Mariji. Je to knjiga, ki dviga otroška srca kvišku, zato pa je tudi nad vse primerno darilo za otroke.

Brez vsake subvencije je Akademška založba in vendar zalaga marljivo samo knjige z visoko kulturno vrednostjo. Slovenci podpirajte zato Akademsko založbo!

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Selenburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

Vsem Slamičevim gostom želi srečno, veselo novo leto 1936

Restavracija in velemesarija

Franc Slamič

Ljubljana, Gospodsvetska cesta

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

1346 — Visarding: prvovrstne bukove doge za izdelavo sodov za surovo maslo, ki morajo biti popolnoma svetle in cilindrično žagane, les za rezanje za bukove sodčke;

1347 — Hamburg: hrastova debela za furnirje;

1348 — Aleksandrija: neparjena in parjena bukovina, hrastovina in orehovina;

1349 — Tel-Aviv: lesena kuhinjska posoda, lesena kopita za čevlje in klobuke, palice;

1350 — Tel-Aviv: razen žagan les, furnir, zaklopne plošče;

1351 — London: žagan bukov in hrastov les, deske iz tega lesa;

1352 — Liepaja (Latvija): hrastov furnir.

Deželni pridelki:

1353 — Hamburg: ponuja se zastopnik za zdravilne rastline, zlasti za lipovo cvetje in beladono;

1354 — Podmokly (Češkoslovaška): listi od magnolije;

1355 — Hamburg: rženi rožiček;

1356 — Berlin: semena, fižol, krma;

1357 — Frankfurt: seme detelje, pašniška trava, koruza za seme;

1358 — Newyork: suhi rezanci sladkorne repe.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

1359 — Basel: salame;

1360 — Dunaj: svinjska koža za izvoz v Združene države Sev. Amerike;

1361 — Chicago: kačkavalj, konzerve sardin in druge ribje konzerve;

1362 — Budapešta: ribje olje;

1363 — Valletta (Malta): ovčji sir (malo slan).

Proizvodi sadjarstva:

1364 — Berlin: malinov sok in sok češenj;

1365 — München: letošnje dalmatinsko vino;

1366 — Budapešta: orehi;

1367 — Waldenburg: sok malin in češenj.

Industrijski proizvodi:

1368 — Tel-Aviv: keramični izdelki, kemikalije za industrijo, glinasta posoda;

1369 — Amsterdam: male ročne krtačke v reklamne namene;

1370 — Ludwigshafen: vijaki za cevi iz litega železa.

Rudarski proizvodi:

1371 — Dunaj: navaden in pečen magnezit;

1372 — Brno: oniks.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način ambalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za bonifeto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Dobave-licitacije

Za nabavo zdravil obči državni bolnišnici v Ljubljani za čas od 11. januarja do 31. marca se razpisuje III. ofertna licitacija, ki bo dne 11. januarja ob 11. v pisarni upravnika obče drž. bolnice v Ljubljani.

Za prevzem gradbenih del za poslopje carinskega oddelka v Kalcah (odobreni proračun 99.936-28 Din), razpisuje banska uprava I. javno pismeno pogodbeno licitacijo, ki bo 18. januarja ob 11. v sobi 34 tehničnega oddelka, Gajeva ulica, v Ljubljani.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 9. januarja ponudbe o dobavi dinamo-žice, platnenih cevi, usnja, železnih vijakov, pocinkane železne pločevine, bergmanovih cevi, bakrene žice, električnih žarnic in sadre.

Minerska komanda Kumbor sprejema do 15. januarja ponudbe o dobavi jeklenih pocinkanih vrvi.

Direkcija drž. železnice Subotica sprejema do 11. januarja ponudbe za dobavo rezanega lesa.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 12. januarja ponudbe o dobavi raznih železnih vijakov; do 14. januarja o dobavi 4.500 kg govejega loja; do 17. ja-

nuarja o dobavi raznih vojnih zastav in do 19. januarja o dobavi stroja za kidanje in mikrometra.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 16. januarja ponudbe o dobavi električnega motorja za 500 voltov in do dne 23. januarja o dobavi kompletne centrifugalne črpalke.

Pri ekonomskem odelenju gen. direkcije drž. železnice v Beogradu bo dne 14. januarja ofertna licitacija za dobavo avtomatskih mazalnic sistema Friedmann in delov za te mazalnice.

V Upravi I. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu bo 15. januarja pismena ofertna licitacija za dobavo 70 m³ jesenovih desk.

Pri Direkciji drž. rudarskih preduzeća v Sarajevu bo dne 17. januarja ofertna licitacija za nabavo 2 kablov za direkcijo drž. rudnika v Zeneli.

Pri Komandi mornarice v Zemunu bo dne 20. januarja ofertna licitacija za nabavo motornih delov za barkase.

Pri Direkciji šuma Brodske imovne općine v Vinkovcih se prodajo dne 11. januarja hrastova, jesenova in brestova debela.

Pri Direkciji šuma v Vinkovcih bo dne 22. januarja ofertna licitacija za nabavo železniškega materiala kakor vijakov, spojnice, tračnice itd.

Pri tehničnem odelenju kr. banske uprave Vrbanske banovine v Banja Luki bo dne 1. februarja ofertna licitacija za zgradbo mostu.

Pri Direkciji drž. železnice v Ljubljani bo dne 3. februarja pismeni natečaj za oddajo kolodvorske restavracije na postaji Celje v triletni zakup.

Nabava 5000 kg bencina. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje 5000 kg mešanega bencina s pismeno licitacijo na dan 30. januarja 1936. Pogoji po 10 Din v pisarni direkcije, Sv. Jakoba trg št. 2, I. nadstr., soba št. 41.

Iz trgovinskega registra

Milarna in svečarna d. d. v Ljubljani. — Izpremenila so se družbena pravila v §§ 1., 2., 3., 5., 6., 7., 15. in 27. Kot avtenično besedilo pravil velja odsej besedilo v srbohrvatskem jeziku. Družba se glasi v bodoče »Saponia, dioničarsko društvo v Osijeku«.

»Proja« velepražarna kave in tovarna hranil v Ljubljani. Izbris se poslovođaja Valentin Vrhunec.

Izbrisale so se nastopne tvrdke:

Jakob Hlavka, Ljubljana — zaradi opusta obrata.

Martina Schramm, trgovina s čevlji in klobuki v Mariboru — zaradi prestanka obrta.

Henrik Saboty, trgovina z manufakturo in konfekcijo na debelo v Mariboru — zbog prestanka obrta.

A. Fürst in sin v Murski Soboti, trgovina z mešanim blagom — zbog končane likvidacije.

Avtomatska telefonska centrala za Blejski kot

Poštni minister Kaludjerčič je podal novinarjem zanimivo izjavo o novi gorenjski telefonski avtomatski centrali, s katero bodo zvezani kraji Bled, Bohinjska Bistrica, Jesenice, Lesce in Radovljica. Nabava te centrale je bila zelo cenena in mesto proračunanih 1,6 milijona je veljala le 578.000 Din. Nakup velikega poslopja za pošto na Bledu ter stroški za nove napeljave po bodo znašali 2.250.000 Din. Vsa dela bo dokončana do 1. maja 1936. Avtomatska telefonska centrala na Bledu bo prva skupinska avtomatska telefonska centrala v državi. Vsak naročnik ene novih central bo mogel brez posredovanja telefoniste poklicati ne le naročnika iz drugega svojega kraja, temveč tudi iz vsakega drugega kraja v tej skupinski telefonski centrali. Številci bodo avtomatsko beležili število in dolgot pogovorov z drugimi kraji skupinske centrale ter se bo na podlagi teh števecv odmerjala telefonska pristojbina. Pogovor z naročniki v istem kraju števecv ne bodo beležili.

Glede rešitve naših radijskih postaj je izjavil minister, da se to vprašanje šele proučuje in da so vse nasprotne vesti časopisov napačne. Na vsak način pa se bo sprejela samo takšna rešitev, ki bo ustrezala tako interesom države ko radijskim naročnikom in postajam.

Nemčija odklanja avtarkijo

Dr. Schaecht je imel te dni predavanje v Münchenu o Nemčiji in svetovnem gospodarstvu. V svojem predavanju je ostro nastopil proti avtarkiji, ki jo Nemčija odklanja. Nemčija uvideva, da je vse svetovno gospodarstvo med seboj ožko povezano. Avtarkija bi pomenila za Nemčijo revščino. K tej izjavi guvernerja Reichsbanke pripominjajo listi, da je v vzročni zvezi s težkim stanjem nemškega gospodarstva. Oficialno je morala Nemčija že priznati, da nemška trgovina stalno pada. Tako je padla potrošnja tekstilnega blaga za 17 odst. živl pa za 11 odst. To nazadovanje potrjuje je posledica nemškega oboroževanja, ker so za Nemčijo po izjavi Göringa kovine važnejše ko pa sirovo maslo.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 24. decembra objavlja: Ukaz o ustanovitvi poslaništva v Santiagu — Izpremembe in dopolnitve uredbe o kartelih — Razpis o električnih žarnicah — Naredbo o oddajanju, posesti in nošenju vojaško državnega orožja in kontroliranja pravilnosti ter voditvi razvidnosti — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Srečno in veselo novo leto 1936

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

RADO PREGRAD

industrija umetnih cvetic
Podčetrtek, Dravska banovina

